

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**hbo-bacheloropleiding
Maatschappelijk Werk en
Dienstverlening**

Voltijd/deeltijd/duaal

Hogeschool Utrecht

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**hbo-bacheloropleiding
Maatschappelijk Werk en
Dienstverlening**

Voltijd/deeltijd/duaal

Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 34616

Hobéon Certificering

Datum

12 december 2013

Auditteam

F.M. Brouwer

Prof. Dr. J. Steyaert

W.L. Slingerland

G. Schoemaker

Secretaris

Drs. L. Blom-van Veen

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	27
6.	AANBEVELINGEN	29
BIJLAGE I	Scoretabel	31
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	33
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	35
BIJLAGE IV	Programma, werkwijze en beslisregels	39
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	45
BIJLAGE VI	Overzicht auditteam	49

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Behaald
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
registratienummer croho	34616
domein/sector croho	Gedrag en maatschappij
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Social Work
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	-
onderwijsvorm ¹	Competentiegericht onderwijs
locatie(s)	Utrecht Amersfoort
variant(en)	Utrecht: voltijd – deeltijd Amersfoort: voltijd – deeltijd – duaal
relevante lectoraten	Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening; Werken in gedwongen Kader; en Schulden en Incasso (Kenniscentrum Sociale Innovatie; zie http://www.socialeinnovatie.onderzoek.hu.nl/)
datum audit / opleidingsbeoordeling	7 en 8 oktober 2013

¹ Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan: afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Kwantitatieve gegevens

Instroom (in absolute getallen)	Voltijd			Deeltijd			Duaal A'foort
	Tot.	Utrecht	A'foort	Tot.	Utrecht	A'foort	
2006	319	248	71	93	42	51	1
2007	316	242	74	77	35	42	7
2008	286	228	58	80	49	31	5
2009	290	214	76	85	39	46	2
2010	345	258	87	74	40	34	1
2011	361	278	83	63	33	30	3
2012	377	286	91	44	3	41	6

Bron: Osiris

Aantal ingeschreven studenten (in absolute getallen)	Voltijd			Deeltijd			Duaal A'foort
	Tot.	Utrecht	A'foort	Tot.	Utrecht	A'foort	
2006	752	641	111	262	169	93	1
2007	787	656	131	254	140	114	7
2008	803	653	150	248	136	112	7
2009	796	607	189	241	125	126	6
2010	825	642	183	221	111	110	4
2011	892	685	207	198	102	96	5
2012	942	721	221	153	91	62	7

Bron: Osiris

Tabel: Uitval uit het eerste jaar							
Cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval VT	26 %	35 %	34 %	45 %	39 %	40 %	41 %
Uitval DT	16 %	22 %	31 %	31 %	27 %	39 %	35 %

Bron: Osiris

Tabel: Uitval uit de bachelor				
Cohort	2005	2006	2007	2008
Uitval VT	13 %	15 %	20 %	20 %
Uitval DT	12 %	22 %	4 %	22 %

Bron: Osiris

Tabel: Rendement			
Cohort	2005	2006	2007
Rendement VT	84 %	71 %	75 %
Rendement DT	89 %	87 %	81 %

Bron: Osiris

Aantal docenten in vaste dienst april 2013	Utrecht		Amersfoort	
	Aantal	Fte	Aantal	Fte
Fulltime	4	4,0		
Parttime	14	10,34	9	5,73

Tabel: Docentkwaliteit		
Graad	MA	PhD
Percentage	89 %	7 %

Tabel: Student-docentratio	
Ratio	29:1

Tabel : Contacturen				
Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	12	7	5	3

2. **SAMENVATTING**

Een professional werkzaam in het domein van Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) is een maatschappelijk werker die op een professionele wijze burgers ondersteunt bij het vormgeven van hun leven op momenten dat dit zonder steun niet lukt. Hij coacht, bemiddelt, adviseert en geeft leiding aan veranderingen in complexe sociale situaties. Kenmerkend hierbij is het accent op het ondersteunen en bekrachtigen van de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van cliënten.

Hierna volgt een samenvattende weergave van de bevindingen voor beide locaties voor zowel de deeltijd, de voltijd als de duale variant. Om de overzichtelijkheid te bewaren is ervoor gekozen de bevindingen zoveel mogelijk te bundelen. Alleen waar sprake is van evidente verschillen tussen de varianten, zijn die benoemd.

1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding MWD van hogeschool Utrecht baseert zich op een combinatie van de vijftien stamcompetenties Social Work, opgesteld en afgeleid van het landelijk document Profiel Agogische Domeinen (2004), en de achttien MWD-competenties die in 2006 opgesteld zijn door de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers (NVMW). De opleiding koos in 2007 voor aansluiting bij het NVMW-competentieprofiel (2006) omdat het NVMW-profiel actueel was en het Landelijk Opleidingsprofiel MWD (1998), opgesteld door het Landelijk Opleidingsoverleg MWD, ook volledig besloten lag binnen dit profiel. Het NVMW-profiel is breed gevalideerd. De opleiding heeft de stamcompetenties en NVMW-competenties vervolgens doorvertaald naar kerntaken, beroepstaken en opleidingscompetenties. De opleidingscompetenties voldoen aan de eisen, vastgelegd in de Mission Statement Social Work en de Global Standards for Education and Training of the Social Work Profession, die internationaal gesproken aan dit type opleidingen worden gesteld en sluiten aan bij de actuele thema's binnen het beroep en het werkveld.

Inmiddels heeft de opleiding in haar opleidingscompetenties ook de relatie gelegd met de Body of Knowledge and Skills, zoals opgenomen in het Landelijk Opleidingsprofiel MWD (2010). Actuele ontwikkelingen landelijk, in het werkveld en bij de lectoraten van het kenniscentrum van de hogeschool zijn hierbij leidend geweest.

De opleiding heeft de ambitie startbekwame maatschappelijk werkers op hbo-bachelorniveau op te leiden die als ondernemende kritische professionals werken binnen het spanningsveld van individu en samenleving. Dit zijn maatschappelijk werkers 'nieuwe stijl', professionals die de burger-cliënt kunnen bijstaan in het realiseren van hun zelfredzaamheid en sociale participatie. Een afgestudeerde van de opleiding kan zich direct laten registreren in het beroepsregister voor MWD.

Studenten kunnen zich tijdens de opleiding onderscheiden door een specifieke accentroute te volgen (Geestelijke Gezondheidszorg, Werken in Justitieel kader, Jeugd, Ouderen) die later in een supplement aan het diploma wordt toegevoegd.

Het auditteam is van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties op hbo-bachelorniveau geformuleerd zijn en dat ze passend zijn voor het beroep van maatschappelijk werker.

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding onderdeel is van een doordacht toekomstscenario met een tijdpad, waarin de ordening van opleidingen en afstudeerrichtingen binnen Social Work gaat veranderen. De keuze van de opleiding om, in lijn met de maatschappelijke ontwikkelingen, naar een meer generieke Social Work opleiding over te stappen vindt het auditteam helder en duidelijk beargumenteerd. Dat de opleiding zich hierbij niet afwachtend opstelt, vindt het auditteam positief.

Het auditteam heeft ook vastgesteld dat de onderzoekscomponent in de eindkwalificaties verweven zijn.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding in het beleidsdocument internationalisering haar ambities en voortgang op een inzichtelijke wijze heeft beschreven en dat dit sinds de visitatie in 2009 een duidelijke verbetering is. Het auditteam heeft vastgesteld dat de internationale oriëntatie nog wel in de eindkwalificaties uitgewerkt moet worden.

De beroepenveldcommissie, werkveldvertegenwoordigers en alumni, met wie het auditteam sprak, waren erg positief over de eindkwalificaties van de opleiding en de stappen die op dit moment genomen worden. De opleiding heeft een, naar het oordeel van het auditteam, zeer betrokken en deskundige beroepenveldcommissie, die vier keer per jaar bijeenkomt en onder andere mee discussieert over het profiel van de opleiding. Dat de opleiding sinds de visitatie in 2009 de commissie heeft verbreed door er meer specifieke deskundigheid uit het huidige werkveld in op te nemen, vindt het auditteam positief.

Alle aspecten afwegend komt het auditteam op Standaard 1 tot het oordeel 'goed'.

2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding kent een gezamenlijk propedeusejaar met studenten van de opleidingen Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) en Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV) in Utrecht en nog aangevuld met Creatieve Therapie (CT) in Amersfoort. In de propedeuse verwerft de student een brede basis van sociaal agogische kennis, vaardigheid en houding, staat het methodisch handelen centraal en maakt hij kennis met MWD. Studenten lopen in de propedeuse een dag per week stage om ervaring op te doen met het algemeen sociaal agogisch werken. In het tweede, derde en vierde jaar verschuift de focus van een theoretisch/praktisch perspectief naar het uit te oefenen beroep en wordt in oplopende intensiteit een stevig beroep gedaan op de zelfsturing van de student. In de laatste fase van de studie (stage jaar 3, vrije profilering jaar 4 en afstudeeropdracht jaar 4) krijgen studenten de gelegenheid zich te richten op het werken in een specifieke functie of sector.

Het programma is inhoudelijk voor alle varianten gelijk, er is alleen een verschil zichtbaar in het praktijkleren, de supervisie en het aantal colleges, dat bij de deeltijd minder is.

Door in de studiehandleidingen de competenties uit te werken naar leerdoelen, zorgt de opleiding ervoor dat de samenhang tussen competenties van de opleiding en programmaonderdelen duidelijk wordt.

De keuzeruimte in de MWD en ISW (Instituut voor Social Work) specifieke keuzemodules in het tweede en derde studiejaar, de accentroutes (GGZ, Werken in Justitieel Kader, Ouderen) in het derde en vierde jaar en het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker (pilot) maken het voor studenten mogelijk een persoonlijke invulling aan de opleiding te geven.

De opleiding heeft sinds de visitatie in 2009 de studielast verhoogd door onder andere een verhoging van het aantal contacturen in de propedeuse en een evenwichtige planning en spreiding van de studielast over de studiejaren heen te realiseren. Studenten zijn positief over de studieloopbaanbegeleiding, de samenhang tussen de onderwijseenheden, de toegankelijkheid van docenten en de aansluiting op de vooropleiding. Het auditteam is van mening dat de opleiding voor alle varianten goed aansluit op het werkveld en dat de studieloopbaanbegeleiding door docenten hier een belangrijke bijdrage aan levert. Dat studenten vroeg op stage gaan vindt het auditteam, onder andere om redenen van selectie en koppeling met de theorie, een sterk punt van de opleiding.

De opleiding heeft na de vorige visitatie de theorie die tijdens de opleiding behandeld wordt verzaaid en gekoppeld aan de Body of Knowledge and Skills van het landelijk opleidingsprofiel. Het auditteam waardeert de theoretische verzwaring van de afgelopen jaren, maar is van oordeel dat er nog vervolgstappen te zetten zijn op dit gebied.

Social Work Hogeschool Utrecht is penvoerder van de European Association of Schools of Social Work (EASSW) en bezit daarmee een krachtige verbinding met diverse partners in verschillende Europese landen, inclusief de daar lopende maatschappelijke initiatieven. De internationalisering binnen het curriculum geeft met concrete voorbeelden en partneruniversiteiten duidelijk richting aan waar men naar toe wil. Uit de gesprekken en de bestudeerde eindwerkstukken bleek echter dat internationalisering nog slechts een marginale plaats inneemt in de daadwerkelijke beleving van studenten en docenten.

Het auditteam heeft geconstateerd dat er een duidelijke onderzoekslijn in het programma aanwezig is. De functie van hogeschoolhoofddocent werkt daarbij als katalysator in het verbinden van praktijk, onderwijs en onderzoek. Het viel het auditteam wel op dat het onderzoek bij de opleiding nog erg instrumenteel, gericht op het aanleren van 'het kunstje', wordt ingezet. De opleiding zou zich volgens het auditteam meer moeten buigen over het ontwikkelen van een onderzoekende houding bij de student, cq toekomstige professional: niet alleen de vraag *hoe* onderzoek doen is belangrijk, maar vooral *waarom* onderzoek doen en wetenschap opvolgen een meerwaarde heeft voor de dagelijkse praktijk. Als de student helder heeft *waarom* hij onderzoek doet, zal het oplossen van de vraag *hoe* hij onderzoek moet doen eenvoudiger en duurzamer zijn. Nu is het behaalde resultaat beperkt tot hoe hij onderzoek moet doen en daarom erg kwetsbaar.

Het auditteam is positief over de sterke verbinding met het Kenniscentrum Sociale Innovatie (KSI), dat via de kenniskring, de inzet van hogeschoolhoofddocenten en onderzoek (bijvoorbeeld thema 'Leefklimaat'), betrokken is bij het onderwijs. Zij waardeert creatieve vormen van onderwijs als de artikelwedstrijd, waar docenten en studenten in participeren en de vertaling van verzorgde publicaties naar de verschillende studiejaren (bijvoorbeeld 'Werken in gedwongen kader').

Het auditteam is positief over de zeven leerlijnen die de opleiding op basis van het beroepsprofiel en het landelijk opleidingsprofiel heeft geformuleerd om het eindniveau nog beter te kunnen borgen. In de zeven leerlijnen is de relatie tussen kerntaken, beroepstaken en competenties verder uitgewerkt en wordt consistent teruggewerkt vanuit beroepstaken en competenties naar toetsen. Met ingang van het huidige studiejaar (2013-2014) zijn de wijzigingen inmiddels in de propedeuse en jaar vier geïmplementeerd. In 2014-2015 volgen de aanpassingen in de studiejaren twee en drie.

Het auditteam noemt dit een goede ontwikkeling en vindt het positief dat het onderwijs wordt bijgesteld op basis van hetgeen getoetst moet worden.

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding heeft geïnvesteerd in het verkrijgen van een hoog opleidingsniveau van docenten, waarbij competenties op het gebied van onderzoek en beroepenveld een belangrijke plaats innemen. Dat vindt zijn weerklank in het aantal docenten met masterniveau, maar vooral in de kwaliteit van het personeel. Veel docenten beschikken over recente praktijkervaring en/of staan nog in verbinding met de beroepspraktijk. De opleiding stuurt op stages voor docenten die niet over deze ervaring beschikken en/of actuele ervaring op willen doen. De betrokkenheid met het werkveld is ook zichtbaar in de wederzijdse waardering tussen onderwijs en werkveld. Het instellen van de functie hogeschoolhoofddocent zorgt voor de ontwikkeling van een krachtige verbinding tussen onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk.

Docenten geven op beide locaties en bij alle varianten les. Het auditteam constateerde een hoge betrokkenheid onderling en met de opleiding. Studenten en alumni toonden zich zeer tevreden over de deskundigheid en bereikbaarheid van hun docenten.

Het panel is positief over de voorzieningen op beide locaties. De mediatheek biedt een goede mix van boeken en digitale voorzieningen, waarbij de belangrijkste actuele ontwikkelingen in het werkveld onderdeel zijn van het aanbod. Het internationale accent mag naar mening van het auditteam nog sterker worden.

Al deze punten in overweging nemende komt het auditteam op Standaard 2 als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het auditteam is tevreden over de wijze waarop de opleiding haar systeem van toetsen en beoordelen heeft ingericht en geborgd en ziet ook hier een duidelijke verbetering ten opzichte van de vorige visitatie. Het auditteam heeft toetsen en opdrachten uit verschillende studiejaar bestudeerd en waargenomen dat er in de loop van de studie een toenemende complexiteit zichtbaar is en dat er steeds meer zelfstandigheid van de student verwacht wordt. Ook bij groepsproducten worden studenten, op basis van observaties door docenten en peerreviews door medestudenten, individueel beoordeeld.

De opleiding heeft een adequate examencommissie die als centrale taak het controleren van de examen- en toetsprocedures heeft met een adviserende rol in de curriculumcommissie. De examencommissie vervult deze taak op adequate wijze.

De opleiding heeft sinds de visitatie in 2009 de afstudeerprocedure aangescherpt door onder andere bij de beoordeling onderscheid te maken tussen begeleiders en beoordelaars en het organiseren van normbevindingsbijeenkomsten.

Bij de eindwerkstukken die het auditteam bestudeerd heeft kwam het auditteam voor 27 van de 30 werkstukken tot een gelijk oordeel als de opleiding en waren er drie werkstukken volgens het auditteam onvoldoende. Gesprekken met de betreffende docent-beoordelaars leverden het auditteam het inzicht op, dat de docenten op onderdelen op dezelfde onvoldoende(s) uitgekomen waren, maar dat zij door toepassing van afgesproken wegingsfactoren uiteindelijk toch tot een voldoende eindoordeel kwamen. Het auditteam heeft naast de schriftelijke eindwerkstukken ook de portfolio's van afgestudeerden bestudeerd en beoordeelt de kwaliteit van de eindportfolio's als voldoende. Studenten blijken goed te kunnen reflecteren op hun competentieontwikkeling gedurende de hele opleiding en hebben zich hierdoor ontwikkeld tot beroepsrijpe jonge professionals. Dit gegeven werd onderschreven door de aanwezige werkveldvertegenwoordigers en alumni. Mede op basis hiervan kan het auditteam met de finale afweging van de docent-beoordelaars instemmen.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoon dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd en beoordeelt deze standaard als 'voldoende'.

Algemene conclusie:

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van Hogeschool Utrecht, gevestigd te Utrecht en Amersfoort, voor alle varianten een opleiding aanbiedt die voldoet aan de eisen van het accreditatiekader. Het auditteam kent aan de standaard 1 een 'goed' toe en aan de standaarden 2 en 3 een 'voldoende'.

Conform de beslisregels van de NVAO geeft het auditteam als eindoordeel een 'voldoende'.

12 december 2013

F.M. Brouwer,
voorzitter

L. Blom-van Veen,
secretaris

3. INLEIDING

De opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) maakt deel uit van het Instituut voor Social Work (ISW) van de Faculteit Maatschappij en Recht (FMR).

FMR is één van de zes faculteiten van de Hogeschool Utrecht. FMR omvat naast het Instituut voor Social Work ook nog de instituten voor Ecologische Pedagogiek, Arbeid en Organisatie, Veiligheid en Recht.

Het Instituut voor Social Work bestaat uit vier opleidingen: (i) *Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)*, (ii) *Creatieve Therapie (CT)*, (iii) *Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)* en (iv) *Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV)*.

Karakteristiek van de opleiding

Hogeschool Utrecht verzorgt de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) op twee locaties, in Utrecht en Amersfoort. De opleiding kent een voltijd- een deeltijd- en een duale variant, de laatste wordt alleen in Amersfoort aangeboden. Bij de duale variant gaat het om enkele studenten die er doorgaans later in de studie voor kiezen over te stappen naar de deeltijdvariant. Omdat er ten tijde van de visitatie nog geen uitspraak van het CvB was over het al dan niet stoppen van de duale variant, wordt deze vooralsnog in de accreditatie meegenomen.

De opleiding MWD is in 2005 ontstaan uit een fusie tussen de opleidingen MWD van Hogeschool Utrecht en Hogeschool De Horst (Amersfoort). De gefuseerde opleiding heeft ervoor gekozen om op beide locaties hetzelfde opleidingsprofiel en curriculum aan te bieden.

Met ingang van augustus 2013 zijn de medewerkers van de opleiding MWD in Utrecht in organisatieverband gebracht met die van CMV en in Amersfoort met die van CMV, SPH en CT. Het is de bedoeling dat de opleidingsteams in een tijdsbestek van twee jaar toewerken naar de inrichting van kleinere (10-12FTE) resultaatverantwoordelijke teams (Team 2.0). Dit proces vindt plaats in de hele FMR. Team 2.0 loopt parallel aan het sinds 2011-2012 lopende herhuisvestingsprogramma van de hogeschool, waarin alle Utrechtse vestigingen bij elkaar worden gebracht op het Science Park De Uithof.

Het sociale domein is volop in beweging. Op basis van politieke beslissingen en inhoudelijke keuzes wordt van burgers verwacht dat zij een actievere rol spelen in het oplossen van problemen. Binnen het maatschappelijk werk verschuift het accent van aandacht voor en hulp bij persoonlijk leed naar een coachende rol van de professional om mensen te ondersteunen in het (her)vinden van een werkbaar evenwicht om dagelijkse problemen het hoofd te bieden. Dit betekent dat er behoefte is aan maatschappelijk werkers 'nieuwe stijl', professionals die de burger-cliënt kunnen bijstaan in het realiseren van hun zelfredzaamheid en sociale participatie.

De opleiding heeft de ambitie startbekwame maatschappelijk werkers op hbo-bachelorniveau op te leiden die als ondernemende kritische professionals werken binnen het spanningsveld van individu en samenleving.

Opvolging vorige accreditatie

Het auditteam dat de vorige accreditatie-audit bij de opleiding uitvoerde, vroeg aandacht voor: (i) de studielast voor voltijdstudenten, (ii) de theoretische basis, (iii) internationalisering, (iv) toetsen en beoordelen, (v) het afstudeerproces en (vi) verbreding van de beroepenveldcommissie.

De opleiding heeft de volgende maatregelen getroffen:

Zo is de studielast voor studenten (i) verhoogd door onder andere verhoging van het aantal contacturen in de propedeuse, opdrachtsturing en stages in alle studiejaar, gerichte studieloopbaanbegeleiding en duidelijke planning van de studielast. De opleiding heeft de theoretische basis (ii) verbeterd door de kennisbasis van de opleiding zowel in de propedeuse als in de hoofdfase te baseren op de in het landelijk opleidingsprofiel vastgestelde body of knowledge and skills (2010). Zij maakt dit in een matrix zichtbaar. Ook op het gebied van internationalisering (iii) heeft de opleiding stappen genomen door opname van deze component in de eindkwalificaties. De opleiding heeft het proces van toetsen en beoordelen (iv) aangepakt door deze inzichtelijker te maken, de beoordelingscriteria aan te scherpen en een toetscommissie te installeren. Het afstudeerproces (v) is verbeterd door een duidelijker procedure en onderscheid te maken tussen begeleiders en beoordelaars (examinatoren). Tot slot heeft de opleiding de beroepenveldcommissie aangepast (vi) door een brede en deskundige vertegenwoordiging van het werkveld hierin.

Deze verbeteringen zijn in het rapport telkens meegenomen in de afzonderlijke standaarden.

Hierna volgt de rapportage van de bevindingen en het oordeel van het auditteam voor beide locaties voor zowel de deeltijd, de voltijd als de duale variant. Om de overzichtelijkheid te bewaren is ervoor gekozen de bevindingen zoveel mogelijk te bundelen. Alleen waar sprake is van evidente verschillen tussen de varianten, zijn die benoemd.

4. OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De opleiding MWD van hogeschool Utrecht baseert zich op een combinatie van de vijftien stamcompetenties Social Work, opgesteld en afgeleid van het landelijk document Profiel Agogische Domeinen (2004), en de achttien MWD-competenties die in 2006 opgesteld zijn door de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers (NVMW). De opleiding koos in 2007 voor aansluiting bij het NVMW-competentieprofiel (2006) omdat het NVMW-profiel actueler was en het Landelijk Opleidingsprofiel MWD (1998), opgesteld door het Landelijk Opleidingsoverleg MWD, ook volledig besloten lag binnen dit profiel. Het NVMW-profiel is breed gevalideerd. De opleiding heeft de stamcompetenties en NVMW-competenties vervolgens doorvertaald naar kerntaken, beroepstaken en opleidingscompetenties. De opleidingscompetenties voldoen aan de eisen, vastgelegd in de Mission Statement Social Work en de Global Standards for Education and Training of the Social Work Profession, die internationaal gesproken aan dit type opleidingen worden gesteld en sluiten aan bij de actuele thema's binnen het beroep en het werkveld.

Inmiddels heeft de opleiding in haar opleidingscompetenties ook de relatie gelegd met de Body of Knowledge and Skills, zoals opgenomen in het Landelijk Opleidingsprofiel MWD (2010). Actuele ontwikkelingen landelijk, in het werkveld en bij de lectoraten van het kenniscentrum van de hogeschool zijn hierbij leidend geweest.

De opleiding heeft de ambitie startbekwame maatschappelijk werkers op hbo-bachelorniveau op te leiden die als ondernemende kritische professionals werken binnen het spanningsveld van individu en samenleving. Dit zijn maatschappelijk werkers 'nieuwe stijl', professionals die de burger-cliënt kunnen bijstaan in het realiseren van hun zelfredzaamheid en sociale participatie. Een afgestudeerde kan zich direct laten registreren in het beroepsregister voor MWD.

Studenten kunnen zich onderscheiden door een specifieke accentroute te volgen, bestaande uit een combinatie van een specifiek keuzevak uit het derde studiejaar, een specifieke stage/praktijk, een specifieke minor en een specifieke afstudeeropdracht. De student kan kiezen voor de volgende MWD-gerichte accentroutes: GGZ (Geestelijk Gezondheidszorg), Werken in Justitieel kader, Jeugd, Ouderen. De accentroute wordt in een supplement aan het diploma toegevoegd. Studenten kunnen er ook voor kiezen geen accentroute te volgen.

Het auditteam is van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties op hbo-bachelorniveau geformuleerd zijn en dat ze passend zijn voor het beroep van maatschappelijk werker

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding onderdeel is van een doordacht toekomstscenario met een tijdspad, waarin de ordening van opleidingen en afstudeerrichtingen binnen Social Work gaat veranderen. De keuze van de opleiding om, in lijn met de maatschappelijke ontwikkelingen, naar een meer generieke Social Work opleiding over te stappen vindt het auditteam helder en duidelijk beargumenteerd. De opleiding gaat hier, in samenwerking met hoofddocenten en lectoraat, de komende tijd een projectplan voor formuleren. Dat de opleiding zich hierbij niet afwachtend opstelt vindt het auditteam positief.

Afgestudeerden van de opleiding zijn werkzaam in het bedrijfsleven, bij overheidsinstanties, vrijwilligers- en professionele organisaties, in project- en zorgteams. Ook zijn er maatschappelijk werkers die zich zelfstandig vestigen. Ingedeeld in sectoren betekent dit dat maatschappelijk werkers onder andere werkzaam zijn bij algemeen en justitieel maatschappelijk werk, jeugdhulpverlening, hulp- en dienstverlening aan vluchtelingen en allochtonen en ouderenwerk.

Het huidige competentieprofiel van de opleiding bestaat uit de competenties: (i) legt contact met cliënten, (ii) voert assessment uit, brengt de cliëntsituatie – configuratie in beeld, (iii) streeft naar een samenwerkingsrelatie met de cliënt, ook vanuit drang of dwang, (iv) werkt cliënt- situatiegericht aan planmatige hulp, (v) richt zich op de competentieontwikkeling van de cliënt, (vi) hanteert een samenwerkingsrelatie als leerproces, (vii) werkt eclecticisch – integratief, (viii) kan omgaan met conflicten en partijen daarbij helpen, (ix) bevordert interculturele communicatie, (x) evalueert en sluit af, (xi) signaleert actief probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren, (xii) werkt aan preventie, (xiii) rapporteert, verslaglegging, (xiv) is als professional loyaal aan zijn organisatie, (xv) werkt productief in teamverband, (xvi) organiseert en coördineert vormen van samenwerking, (xvii) onderhoudt eigen professionaliteit en competenties en (xviii) draagt bij aan de ontwikkeling van de professie.

De achttien eindcompetenties van de opleiding zijn vervolgens uitgewerkt in deelcompetenties en leerdoelen. De deelcompetenties/ leerdoelen zijn de leidraad bij de toetsing. In de uitwerking van iedere competentie naar deelcompetenties/leerdoelen wordt duidelijk dat deze zich oriënteren op de beroepsuitoefening van een maatschappelijk werker die afstudeert op het hbo-bachelorniveau waartoe de opleiding opleidt.

Zo wordt bijvoorbeeld van de afgestudeerde verwacht dat hij in staat is om actief te signaleren waar tekorten en gebreken bij organisaties (ook bij de eigen instelling) en in wetten, regels of voorzieningen (potentiële) cliënten op achterstand zetten – en waar zich de risicofactoren voordoen in hun situatie. Daarover verzamelde gegevens kan hij analyseren en interpreteren, zodat het mogelijk wordt de kwestie met overtuigingskracht aan te kaarten bij bevoegde organen en met goed onderbouwde verbetervoorstellen te komen (signaleert actief probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren). In de uitwerking naar deelcompetenties betekent dit dat de student:

- het niet laat bij rechte trekken wat krom is in individuele situaties, maar mikt op aantonen van de noodzaak van structurele verandering, zodat de zaak breed kan worden aangepakt en meer personen (potentiële cliënten) er baat bij hebben: collectieve belangbehartiging neemt de plaats in van belangenbehartiging-per-geval;
- collega's en netwerk inschakelt bij het verzamelen van (registratie)gegevens over tekort, gebrek of risico, zodat de signalering breed en overtuigend onderbouwd kan worden
- signalen op zo'n manier interpreteert dat anderen zijn analyse kunnen volgen en signalen en analyse in samenwerking met anderen weloverwogen onder de aandacht brengt van relevante partijen, zodat de aanpak kansrijk wordt;
- constructief ideeën aandraagt voor verandering, adviseert en eventueel consultatie biedt;
- publiekelijk, zo nodig namens de beroepsgroep, bij maatschappelijke kwesties een standpunt inneemt, een heldere professionele argumentatie biedt en niet aarzelt om zijn macht als deskundige in te zetten en druk uit te oefenen voor de goede zaak.

Het volledige opleidingsprofiel is als bijlage II bij dit rapport gevoegd.

Onderzoek als onderdeel van de eindcompetenties

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding het onderzoek in meerdere eindkwalificaties heeft opgenomen.

Zo wordt bij de competentie 'onderhoudt eigen professionaliteit en competenties' (xvii) van de student verwacht dat hij in staat is de eigen professionaliteit te onderhouden door kritische reflectie op eigen beroepsmatig handelen en zich daartoe vragen stelt als: is het effectief wat ik doe (technisch-instrumentele professionaliteit), is het juist wat ik doe (normatieve professionaliteit), ben ik echt en waarachtig (normatieve professionaliteit), wil en kan ik van mijn ervaringen leren? Hij stelt zich op de hoogte van nieuwe wetenschappelijke kennis en praktijkkennis, die hij in specifieke situaties steeds weer omvormt en waaruit hij via reflectie conclusies trekt voor nieuw professioneel handelen.

In de uitwerking naar deelcompetenties betekent dit onder andere dat de student zich spiegelt aan vakliteratuur die hij kritisch in verbinding brengt met de eigen praktijkervaringen en praktijkvragen, zodat hij die vanuit verschillende perspectieven kan beschouwen;

Bij de competentie 'draagt bij aan de ontwikkeling van de professie' (xviii) wordt van de student verwacht dat hij in staat is een bijdrage te leveren aan innovatie van de beroepspraktijk, door maatschappelijke veranderingen te vertalen naar de betekenis voor die beroepspraktijk, deel te nemen aan case based learning, een bijdrage te leveren aan practice based evidence en evidence based practice optimaal te benutten, dit alles in samenwerking met vakgenoten, onderzoekers en opleiders. Tevens draagt hij bij aan een heldere positionering en profilering van zijn beroep in de samenleving, zodat potentiële cliënten weten waar ze het maatschappelijk werk kunnen vinden en de beroepsgroep positie kan innemen bij relevante thema's in het maatschappelijk debat.

In de uitwerking naar deelcompetenties betekent dit bijvoorbeeld dat hij werkervaringen evalueert in samenspraak met collega's en daaruit conclusie trekt voor het innoveren van de eigen praktijk. Ook toont hij zich bereid mee te werken aan onderzoek waardoor het kennisbestand van het beroep wordt uitgebreid.

Internationalisering als onderdeel van de eindcompetenties

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding in het beleidsdocument internationalisering haar ambities en voortgang op een inzichtelijke wijze heeft beschreven en dat dit sinds de visitatie in 2009 een duidelijke verbetering is. Het auditteam heeft vastgesteld dat de internationale oriëntatie nog wel in de eindkwalificaties uitgewerkt moet worden.

Validering eindkwalificaties door de beroepenveldcommissie

De beroepenveldcommissie, werkveldvertegenwoordigers en alumni, met wie het auditteam sprak, waren erg positief over de eindkwalificaties van de opleiding en de stappen die op dit moment genomen worden. De opleiding heeft een, naar het oordeel van het auditteam, zeer betrokken en deskundige beroepenveldcommissie, die vier keer per jaar bijeenkomt en onder andere mee discussieert over het profiel van de opleiding. Dat de opleiding sinds de visitatie in 2009 de commissie heeft verbreed met meer specifieke deskundigheid, zoals Traverse Utrecht (polikliniek voor kinderen en jongvolwassenen), De Tussenvoorziening (crisisopvang) en Reclassering Nederland (toezicht en interventie), vindt het auditteam positief.

Weging en Oordeel: goed

Concluderend is het auditteam positief over de beoogde eindkwalificaties waarin de onderzoekscomponent een duidelijke plaats heeft. Het heeft vastgesteld dat de opleiding op het gebied van internationale oriëntatie helder beleid heeft geformuleerd, maar dat dit nog wel uitgewerkt moet worden in de eindkwalificaties. Het auditteam is ook positief over de aansluiting die de opleiding zoekt bij de actualiteit en de keuze om, in lijn met de maatschappelijke ontwikkelingen, naar een meer generieke Social Work opleiding over te stappen. Dat de opleiding zich hierbij niet afwachtend opstelt vindt het auditteam een sterk punt. De combinatie met een deskundige en zeer betrokken beroepenveldcommissie die mee discussieert over de profilering van de opleiding brengt het auditteam op Standaard 1 als geheel tot het oordeel 'goed'.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

Aansluiting eindcompetenties en leerdoelen

De opleiding heeft in haar Onderwijsbeleidsdocument (april 2013) de beoogde eindkwalificaties toegelicht. Daarbij zijn de aan de competenties verbonden leerdoelen op vier niveaus uitgewerkt naar de mate van beheersing op twee dimensies: complexiteit en zelfstandigheid. (Niveau nul is geen eigenstandige niveauaanduiding, maar wordt gekenmerkt door een negatieve omschrijving om onder andere een bindend studieadvies te kunnen onderbouwen.):

Beheersing – complexiteit	
Niveau	Omschrijving
0	De student is niet in staat enkelvoudige taken met een voorspelbaar verloop en resultaat uit te voeren.
1	De student voert enkelvoudige taken met een voorspelbaar verloop en resultaat uit.
2	De student voert meervoudige taken uit in een omgeving waarop meerdere en veranderlijke factoren van invloed zijn.
3	De student voert meervoudige taken uit in een deels onvoorspelbare omgeving waarin belangen- en waardentegenstellingen een rol spelen.
4	De student voert meervoudige taken uit in een onvoorspelbare omgeving waarin sprake is van kritieke situaties.

Tabel 1: uitwerking beheersingsniveaus competenties naar de mate van complexiteit

Beheersing – zelfstandigheid	
Niveau	Omschrijving
0	De student is niet in staat om zelfstandig op grond van een aangereikte opdracht, een aangereikte planning en aangereikte criteria tot een bevredigend resultaat te komen.
1	De student bereikt zelfstandig een resultaat in het kader van een aangereikte opdracht, een aangereikte planning en aangereikte criteria.
2	De student bereikt en verantwoordt zelfstandig een resultaat volgens een zelf opgestelde planning in het kader van een aangereikte opdracht en aangereikte criteria.
3	De student formuleert zelfstandig een opdracht, stelt zelfstandig een planning op, bereikt zelfstandig een resultaat en verantwoordt dit alles op grond van aangereikte criteria.
4	De student formuleert zelfstandig criteria en een opdracht, stelt zelfstandig een planning op, bereikt zelfstandig een resultaat en verantwoordt dit alles.

Tabel 2: uitwerking beheersingsniveaus competenties naar de mate van zelfstandigheid

Het auditteam heeft vastgesteld dat de beheersingsniveaus, naar mate de studie vordert, van de student verlangen dat hij in zijn handelen een toenemende mate van complexiteit en zelfstandigheid laat zien. Ook de toetscriteria zijn verbonden met deze beheersingsniveaus (zie ook Standaard 3).

De opleiding heeft van ieder studiejaar de onderwijseenheden per blok voor studenten inzichtelijk gemaakt. Iedere onderwijseenheid kent een inhoudsbeschrijving en bijbehorende leerdoelen. De inhoudsbeschrijving van iedere onderwijseenheid koppelt de leerdoelen aan de deelcompetenties, de (hoofd)competenties, de beroepstaken en de kerntaken. De leerdoelen van de brede propedeuse (met SPH en CMV en in Amersfoort daarnaast ook CT) zijn gekoppeld aan de stamcompetenties, corresponderend met het eerste beheersingsniveau.

In de hoofdfase zijn ze gekoppeld aan de achttien MWD competenties, corresponderend met het tweede en derde beheersingsniveau. De leerdoelen van het afstudeerniveau corresponderen met het vierde beheersingsniveau.

In de inhoudsbeschrijving wordt de student ook geïnformeerd over andere zaken die voor de betreffende onderwijseenheid van belang zijn, zoals de programma's van de hoorcolleges en trainingen, de te gebruiken bronnen en de toetsing. De opleiding heeft in een competentiematrix aangetoond dat de leerdoelen van alle onderwijseenheden tezamen de achttien eindkwalificaties van de opleiding afdekken.

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding de leerdoelen van de onderwijseenheden en de daaraan gekoppelde inhoud in de meeste handleidingen op een transparante wijze inzichtelijk heeft gemaakt, maar dat dit nog wel meer eenduidig voor alle handleidingen uitgewerkt moet worden. De aanwezige studenten meldden dat een concrete uitleg van wat ze moeten doen hun voorkeur heeft, in plaats van een lang verhaal zoals in sommige handleidingen nog het geval is. Ook zouden ze alle onderdelen van de stage (brochure, stagegids, handleiding) liever in één, dan in aparte handleidingen zien. Zij uitten zich wel tevreden met de propedeuse handleidingen. NSE 2012 en 2013 wijzen uit dat studenten in Utrecht en Amersfoort tevreden zijn met het studiemateriaal (2012: Utrecht 3.2/Amersfoort 3.3 - 2013: Utrecht en Amersfoort 3.2)

Inhoud curriculum

De opleiding kent een voltijd- een deeltijd- en een duale variant, de laatste wordt alleen in Amersfoort aangeboden. Qua curriculuminhoud zijn er, behalve op het gebied van het praktijkgerichte onderwijs en intervisie, nagenoeg geen verschillen tussen de varianten.

De opleiding biedt een gemeenschappelijke (MWD, SPH, CMV en in Amersfoort ook CT) propedeuse, die sterk voorgestructureerd is ingericht met overzichtelijke beperkt complexe opdrachten en duidelijke aanwijzingen hoe een opdracht moet worden aangepakt. In de propedeuse, die in de voltijdvariant qua structuur aansluit bij het voortgezet onderwijs, verwerft de student een brede basis aan sociaal agogische kennis, vaardigheid en houding en maakt hij kennis met maatschappelijk werk en dienstverlening. De thema's in de propedeuse zijn gericht op de professionele cyclus van het methodisch handelen (bijvoorbeeld vraagverheldering, plan van aanpak, creatief onderzoek naar cultuur en diversiteit) en hieraan verwante thema's, zoals wereldoriëntatie, onderzoek en beleidsadvies.

Na succesvolle afronding van de propedeuse kan de student doorstromen naar het tweede studiejaar van elk van de sociaal agogische opleidingen, ongeacht de specialiserende eenheid die hij heeft gevolgd.

In het tweede studiejaar is er een sterke structurering qua leerdoelen en leerstof, maar tegelijkertijd zijn de leermethoden en begeleiding, meer dan in de propedeuse, gericht op het vermogen van de student om zelf te problematiseren, te verdiepen en richting te geven aan zijn studie.

De inhoudelijke thema's van de hoofdfase (tweede en derde studiejaar) zijn gericht op de psychosociale hulpverlening, casemanagement, materiële hulpverlening, gezondheid lichaam en geest, preventie en belangenbehartiging, praktijkgericht onderzoek, jeugd en gezin, huiselijk geweld, gedwongen kader en outreachend werken. De onderwerpen beroepsethiek en recht komen binnen deze thema's ook aan bod. De propedeuse en hoofdfase thema's vormen samen een afspiegeling van de beroepsspecifieke taken die de opleiding hanteert.

De deeltijd en duale studenten krijgen twee dagdelen per week onderwijs en voeren daarnaast opdrachten uit in subgroepen. De beroepspraktijk waar zij werkzaam zijn voldoet aan de door de opleiding gestelde criteria.

Studenten van alle varianten hebben tijdens de opleiding in het tweede studiejaar een MWD-specifieke keuzemogelijkheid van 5 EC. In het derde studiejaar hebben zij de keuze voor ISW-brede keuzevakken. In het vierde studiejaar hebben voltijdstudenten 30 EC en deeltijd/duale studenten 15 EC voor een minor of vrije profilering. De opleiding verzorgt de minoren: Adviserend samenwerken met ouders, Agressie en huiselijk geweld, Beroepsmatig omgaan met rouw en verlies en Werken in gedwongen kader. Daarnaast maken de accentroutes (GGZ, Werken in Justitieel Kader, Ouderen) in het derde en vierde jaar en het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker (pilot) het voor studenten mogelijk verdere persoonlijke invulling aan de opleiding te geven. Het auditteam is van oordeel dat de studenten ruime keuzemogelijkheden hebben om hun studie een persoonlijke invulling te geven.

Studenten die het auditteam sprak bevestigden de uitkomst van de hbo-monitor 2012, die uitwees dat slecht 22% van de Utrechtse voltijdstudenten en 30% van de Amersfoortse studenten de opleiding uitdagend qua niveau vonden, niet. Zij meldden hard voor de studie, soms 40 uur per week, te moeten werken om alle vakken bij te kunnen houden. Dat de kennis die op school verkregen wordt in de pas loopt met hetgeen in het werkveld aan de orde is, vinden zij vooral positief. Ook NSE 2013 wijst uit dat studenten tevreden zijn over het niveau van de opleiding (Utrecht 3.4 en Amersfoort 3.7).

Organisatie rond het curriculum

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding in samenspraak met de Curriculumcommissie, de Opleidingscommissie (OC) en de Beroepenveldcommissie (BVC) de actualiteit bewaakt en het curriculum daar waar nodig bijstuurt.

Onderzoek in het programma

De opleiding heeft de ontwikkeling van de onderzoeksvaardigheden bij de student verweven in het gehele curriculum. In de propedeuse is er een aparte onderwijseenheid Onderzoek waarin onder andere aandacht besteed wordt aan vraagverheldering en het plan van aanpak. In het tweede studiejaar is er de onderwijseenheid Praktijkgericht onderzoek dat gericht is op het verrichten van kleinschalig onderzoek en cliëntonderzoek. Tijdens de stage in het derde studiejaar heeft het onderzoek voornamelijk betrekking op het cliëntonderzoek als onderdeel van het methodisch handelen, dat gericht is op onder andere de intake, de context van de cliënt, de signaalfunctie. Gedurende het vierde studiejaar doet de student in groepsverband een omvangrijk praktijkonderzoek, zo mogelijk door deelname aan de onderzoekslijnen van het Kenniscentrum Sociale Innovatie. De student doet tevens een individueel literatuuronderzoek en schrijft hiervoor een artikel.

Het auditteam heeft vastgesteld dat er een duidelijke onderzoekslijn in het programma aanwezig is en dat de hogeschoolhoofddocent daarbij als katalysator werkt in het verbinden van praktijk, onderwijs en onderzoek. Hierdoor heeft de opleiding in nagenoeg alle MWD-specifieke onderwijseenheden (Casemanagement, Materiële hulpverlening, Outreachend werken, Werken in gedwongen kader, e.d.) wisselwerking met het Kenniscentrum Sociale Innovatie. Zo bieden de lectoraten onder andere ondersteuning bij de actualisering of verdieping van onderwijseenheden, verwerking van onderzoeksresultaten, onderzoek (bijvoorbeeld 'Leefklimaat') en deskundigheidsbevordering van docenten. Ook verzorgen de lectoraten bij de opleiding gastlessen op het gebied van onderzoeksvaardigheden.

De sterke verbinding van het Kenniscentrum met de opleiding blijkt ook uit de vertaling door het Kenniscentrum van de kennisopbrengst uit gepubliceerde onderzoeksartikelen naar de verschillende studiejaar van de opleiding (bijvoorbeeld 'Werken in gedwongen kader') en de jaarlijks door het Kenniscentrum georganiseerde artikelwedstrijd. Dit leidt tot de jaarlijkse uitgaven van het boekje Top-artikelen waar de beste artikelen van een afgelopen jaar in zijn opgenomen.

Het auditteam is erg positief over al deze initiatieven en de sterke binding van de opleiding met het Kenniscentrum. Het viel het auditteam op dat het onderzoek bij de opleiding nog wel erg instrumenteel, gericht op het aanleren van 'het kunstje', wordt ingezet. De opleiding zou zich volgens het auditteam meer moeten buigen over het ontwikkelen van een onderzoekende houding bij de student, cq toekomstige professional: niet alleen de vraag *hoe* onderzoek doen is belangrijk, maar vooral *waarom* onderzoek doen en wetenschap opvolgen een meerwaarde heeft voor de dagelijkse praktijk. Als de student helder heeft *waarom* hij onderzoek doet, zal het oplossen van de vraag *hoe* hij onderzoek moet doen eenvoudiger en duurzamer zijn. Nu is het behaalde resultaat beperkt tot hoe hij onderzoek moet doen en daarom erg kwetsbaar.

In NSE 2013 waarden studenten de onderzoeksvaardigheden bij de opleiding met 3.1 (Utrecht) en 3.3 (Amersfoort). Studenten die het auditteam sprak uitten zich tevreden over de aandacht voor onderzoeksvaardigheden tijdens alle studie jaren van de opleiding. Zij waren ook positief over de toets die zij in het eerste jaar doen op dit gebied en de voorbereiding hierop.

Kennisbasis

De opleiding maakt in een overzicht duidelijk hoe zij haar kennisbasis in de opleiding baseert op de landelijk vastgestelde Body of Knowledge and Skills (2010). In alle onderwijsseenheden van de opleiding is aandacht voor theorieverwerving. Daarnaast is de onderzoekslijn, onder andere op het gebied van het gebruik van literatuur, aangescherpt. Ook tijdens de stages en stageverslagen wordt van de student verwacht dat hij aan de hand van casuïstiek met theorie aan de slag gaat. Daarnaast dienen het afstudeerartikel en -onderzoek gefundeerd te worden vanuit theoretische concepten.

De opleiding heeft na de vorige visitatie de theorie die tijdens de opleiding behandeld wordt verzaamd en gekoppeld aan de body of knowledge and skills van het landelijk opleidingsprofiel. Het auditteam waardeert de theoretische verzwarende van de afgelopen jaren, maar is van oordeel dat er nog vervolgstappen te zetten zijn op dit gebied. Het auditteam heeft vastgesteld dat de theoretische inhoud van het programma nog vrij standaard met 'basis'-boeken wordt ingevuld en dat nog te weinig aandacht is voor de maatschappelijke context (meso-/ macroniveau) van het beroep.

Inhoudelijke samenhang en toenemende complexiteit

De samenhang in het programma komt tot stand doordat iedere onderwijsseenheid ingericht is als een integrale beroepsgerichte en thematische eenheid, waarin kennisverwerving, vaardigheid- en houdingsontwikkeling beroepsgerelateerd aan de orde komen.

In de aanwijzingen die het ISW aan de opleidingen met betrekking tot het proces van onderwijsvernieuwing heeft meegegeven wordt de samenhang in de opbouw door de jaren aangescherpt:

De opleidingen zijn concentrisch opgebouwd: elk jaar staan dezelfde competenties centraal, maar telkens op een hoger beheersingsniveau: oriënteren (propedeuse), kwalificeren (hoofd fase) en integreren (afstudeerfase).

De opleiding heeft vervolgens in 2011 het onderwijs in het kader van de actuele ontwikkelingen opnieuw tegen het licht gehouden. In samenwerking met de lectoren van het kenniscentrum Sociale Innovatie heeft zij op basis van het beroepsprofiel en het landelijk opleidingsprofiel zeven leerlijnen geformuleerd om het eindniveau nog beter te kunnen borgen: (i) normatief handelen, (ii) methodisch handelen, (iii) ontwikkelingsgericht en ondernemend handelen, (iv) mondelinge, non-verbale en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden, (v) integratief werken, (vi) in en vanuit het team werken en (vii) ontwikkelen van en in het beroep.

In de zeven leerlijnen is de relatie tussen kerntaken, beroepstaken en competenties verder uitgewerkt. Er wordt hierbij consistent teruggewerkt vanuit beroepstaken en competenties naar toetsen. Met ingang van het huidige studiejaar (2013-2014) zijn de wijzigingen inmiddels in de propedeuse en het vierde studiejaar geïmplementeerd. In 2014-2015 volgen de aanpassingen in de studiejaar twee en drie.

Het auditteam is van oordeel dat dit een goede ontwikkeling is en vindt het positief dat het onderwijs wordt bijgesteld op basis van hetgeen getoetst moet worden. NSE wijst uit dat studenten positief zijn over de samenhang in het programma (Utrecht 3.4 en Amersfoort 3.4).

Didactisch concept en werkvormen

Het curriculum van de opleiding is gebaseerd op het competentiegerichte onderwijsconcept van het Instituut voor Social Work, waarbij de student in de loop van de studie in toenemende mate verantwoordelijk is voor en zelf sturing geeft aan zijn leerproces. De uitgangspunten hierbij zijn:

- doelgericht leren: leerdoelen zijn gerelateerd aan competenties, toetsen zijn gerelateerd aan leerdoelen;
- actief leren: kennis en vaardigheden beklijven beter naarmate de student deze zelf actief heeft geconstrueerd;
- gestuurd leren: de opleiding is actief gericht op (bij)sturing van leerprocessen;
- taak- of opdrachtgestuurd leren speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de competenties.

In elke onderwijseenheid staat een opdracht of een aantal opdrachten, gerelateerd aan de beroepspraktijk, centraal. Afhankelijk van het studiejaar zijn de opdrachten meer of minder complex of voorgestructureerd. Ook de hoeveelheid contactonderwijs die aangeboden wordt hangt af van het betreffende studiejaar. De student leert dus aan de hand van het verrichten van de opdrachten en construeert zelf een deel van de hiervoor benodigde kennis en vaardigheden. Hieraan ondersteunend worden hoorcolleges, werkcolleges en trainingen aangeboden.

NSE 2013 wijst uit dat studenten tevreden zijn over de gehanteerde werkvormen (Utrecht 3.4 en Amersfoort 3.5). Dit gegeven wordt bevestigd door de studenten die het auditteam sprak.

Studeerbaarheid

De studeerbaarheid van de opleiding wordt vooral bevorderd door (i) de duidelijke samenhang en transparantie in het programma, (ii) oog te hebben voor een gelijke verdeling van de studiebelasting over het studiejaar, (iii) voldoende contacturen (per week 12 in het eerste studiejaar, 7 in het tweede, 5 in het derde en 3 in het vierde) en (iv) door de individuele aandacht van de studiebegeleider (slb-docent).

De opleiding heeft sinds de visitatie in 2009 de studielast verhoogd door onder andere een verhoging van het aantal contacturen in de propedeuse en een evenwichtige planning en spreiding van de studielast over de studiejaar heen te realiseren.

Zowel in de NSE 2013 als tijdens de gesprekken geven studenten aan dat ze stevig moeten werken tijdens de opleiding. Ze meldden dat ze vooral in het eerste jaar erg moeten wennen aan de hoeveelheid werk, maar dat ze hierin goed begeleid worden door docenten. Het auditteam ziet op dit punt een duidelijke verbetering ten opzichte van de vorige accreditatie.

De tevredenheid van de studenten over het tijdig bekendmaken van toetsresultaten is sinds 2010 met 0.4 voor beide locaties gestegen, maar is nog matig (Utrecht 2.9 en Amersfoort 2.8). De opleiding participeert in het verbeterbeleid, 'Van cijfer tot Diploma', van de hogeschool en heeft onder andere de cijferinvoer termijn aangepakt en gesteld op maximaal drie weken.

De opleiding biedt individuele begeleiding en supervisie aan die gericht zijn op het bevorderen van de leerprocessen van de individuele student.

Tijdens studieloopbaanbegeleiding (slb) begeleidt de slb-docent de groep en de individuele student in hun/zijn proces van zelfsturing en leren leren. In het tweede studiejaar staat het persoonlijk leren van de student centraal met als doelstelling het binnen – en buitenschools leren beter te leren integreren. In het derde studiejaar krijgt dit persoonlijk leren mede vorm door intensieve supervisie. Slb krijgt dan meer een bewakende functie met betrekking tot het competentieniveau dat moet worden behaald door de student.

Via slb signaleert de opleiding deficiënties en stimuleert studenten zo nodig deel te nemen aan deficiëntieprogramma's.

In het derde studiejaar krijgt de student iedere twee weken in groepjes van vier studenten supervisie van gecertificeerde supervisors. Tijdens de supervisie wordt aandacht besteed aan de complexe intermenselijke vraagstukken waarmee de student tijdens stages wordt geconfronteerd. De student leert integratief te denken (verbinden beroep en persoon), ontwikkelt zijn professionaliteit aan de hand van reflectie op zijn beroepsmatig handelen en gaat actief op zoek naar nieuwe ontwikkelingen en gedragsalternatieven. De supervisor begeleidt dit ontwikkelingsproces bij de student.

De studenten die het auditteam sprak waren erg positief over de studieloopbaanbegeleiding en supervisie die zij bij de opleiding krijgen. Zij meldden dat de begeleiding goed aansluit bij hun ontwikkeling en dat zij tevreden zijn over hun opgebouwde portfolio waarin zij reflecteren op hun ontwikkeling gedurende de hele opleiding.

Het auditteam heeft vastgesteld dat de slb-docent de ontwikkeling van de studenten monitort en een signalerende functie vervult bij studievertraging. Er wordt dan contact met de student opgenomen voor het maken van een plan van aanpak.

NSE 2013 wijst uit dat studenten van beide locaties tevreden zijn over de studieloopbaanbegeleiding, de samenhang tussen de onderwijseenheden en de studielast.

Verbinding met het werkveld

Het leren van de student vindt plaats in een leeromgeving die gekarakteriseerd wordt door een wisselwerking en afwisseling tussen beroepsomgeving en onderwijsomgeving. In elk studiejaar zijn stages of beroepsopdrachten gepland die in de loop van de studie toenemen in complexiteit, meer zelfstandigheid vragen en toenemen qua specifieke beroepsgerichtheid.

In de propedeuse doen voltijdstudenten één dag per week in het werkveld ervaring op met sociaal agogisch werken. In het tweede studiejaar lopen zij twee dagen en in het derde drie dagen per week stage bij een MWD instelling. Tijdens de afstudeerfase in het vierde studiejaar verrichten zij in het werkveld onderzoek.

Om de herkenbaarheid voor het werkveld te vergroten wordt tijdens de stage gewerkt met kerntaken zoals opgesteld door de NVMW en richt de beoordeling van de stages zich op de vraag of de student daadwerkelijk in staat is de beroepstaken op het vereiste niveau uit te oefenen. De student draagt in zijn portfolio de bewijslast aan voor de ontwikkeling van de beroepstaken en schrijft een stageverslag dat aan de vereiste specificaties moet voldoen.

Ook het deeltijd en duale curriculum wordt gekarakteriseerd door de wisselwerking tussen competentieontwikkeling via de werkervaring en via het onderwijs. De deeltijders die het auditteam sprak meldden dat het zwaar is om de studie en de 32-urige werkweek te combineren. Vooral het werken in groepjes aan opdrachten van de opleiding vergt veel discipline. Omdat docenten hier vooral in het eerste jaar veel aandacht aan besteden lukt dit, zo vertelden zij. Bij de aanwezige deeltijders zijn daarom geen mede-studenten afgevallen.

Gezien de omvang van de beroepspraktijk in elk studiejaar van het voltijd curriculum is het verschil tussen de curricula relatief klein. In de duale setting wordt in een contact tussen opleiding, student en werkgever de ontwikkeling en begeleiding vastgelegd.

Deeltijd en duale studenten komen één dag per week naar de opleiding. Deeltijdstudenten beschikken vanaf de aanvang van de studie over een passende werkkring waar aantoonbare competentieontwikkeling plaats kan vinden. Duale studenten starten met een werkkring. De werkomgeving moet ieder studiejaar aan in zelfstandigheid en complexiteit van taken toenemende eisen voldoen. Het auditteam heeft uit documenten en tijdens de gesprekken vastgesteld dat de opleiding dit bewaakt en de competentieontwikkeling van de individuele student op de werkplek adequaat monitort.

NSE 2013 wijst uit dat studenten van beide locaties erg tevreden zijn over de voorbereiding op hun beroep tijdens de opleiding. Studenten die het auditteam sprak bevestigden dit en meldden dat zij zich, zowel in de praktijk als binnen het theoriegedeelte van de opleiding, goed voorbereid voelen op de actuele ontwikkelingen in hun werkveld en genoemde wisselwerking als stimulerend te ervaren.

Het auditteam is van mening dat de opleiding voor alle varianten goed aansluit op het werkveld en dat de studieloopbaanbegeleiding door docenten hier een belangrijke bijdrage aan levert. Dat studenten vroeg op stage gaan vindt het auditteam, onder andere om redenen van selectie en koppeling met de theorie, een sterk punt van de opleiding.

Internationale oriëntatie in het programma

Social Work Hogeschool Utrecht is penvoerder van de European Association of Schools of Social Work (EASSW) en bezit daarmee een krachtige verbinding met diverse partners in verschillende Europese landen, inclusief de daar lopende initiatieven.

In de notities "Stand van zaken Internationalisering MWD" (2011-2013), worden ambities en voortgang op een inzichtelijke wijze beschreven. De internationalisering van het curriculum, met concrete voorbeelden binnen modules, levert naast de opsomming van internationale partneruniversiteiten van Social Work, een overtuigend bewijs van waar men naartoe wil. Zo wordt bijvoorbeeld bij de module Materiële Hulpverlening in het tweede jaar aandacht besteed aan de invloed van het Europees beleid op het gebied van zorg en welzijn en hoe dit zich verhoudt tot de Nederlandse wet en regelgeving. In het derde jaar worden bij de module Jeugd en Gezin de systeemmethodieken MDFT (Multi Dimensional Family Therapie), FFT (Functional Family Therapie) en MST (Multi System Therapie), ontwikkeld in de Verenigde Staten, behandeld. Daarnaast zijn er de mogelijkheden voor buitenlandstages en is er de vrije profilering buitenland (onder andere Suriname, Indonesië en Zuid-Afrika).

Maar zowel uit de afstudeerwerkstukken, als uit de gesprekken met studenten en docenten bleek de feitelijke beleving anders; internationalisering neemt nog steeds een marginale plaats in binnen het curriculum; bij studenten ontbreekt het noodzakelijke automatisme om bij beroepsinhoudelijke vraagstukken ook internationale bronnen te raadplegen.

Concluderend is het auditteam van oordeel dat het programma inhoudelijk dekkend voor zijn doelstellingen is; actueel, samenhangend in zijn uitvoering en studeerbaar.

Personeel

Kwantiteit

De opleiding wordt verzorgd door in totaal 27 docenten (20 FTE). De opleiding maakt daarnaast gebruik van lectoren in het onderwijs en er is formatie beschikbaar binnen het MWD team voor participatie in het kenniscentrum of deelname aan facultaire, hogeschool of landelijke projecten. Daarnaast zet de opleiding gastdocenten in.

Kwaliteit

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding heeft geïnvesteerd in het verkrijgen van een hoog opleidingsniveau van docenten, waarbij competenties op het gebied van onderzoek en beroepenveld een belangrijke plaats innemen. Dat vindt zijn weerklink in het aantal docenten met masterniveau (89%), maar vooral in de kwaliteit van het personeel.

Veel docenten beschikken over recente praktijkervaring en/of staan nog in verbinding met de beroepspraktijk. De opleiding stuurt op stages voor docenten die niet over deze ervaring beschikken en/of actuele ervaring op willen doen. De betrokkenheid met het werkveld is ook zichtbaar in de wederzijdse waardering tussen onderwijs en werkveld. Het instellen van de functie hogeschoolhoofddocent zorgt voor de ontwikkeling van een krachtige verbinding tussen onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk. Een enkele docent participeert in internationale netwerken.

Docenten geven op beide locaties en bij alle varianten les. Het auditteam constateerde een hoge betrokkenheid onderling en met de opleiding. Studenten en alumni toonden zich zeer tevreden over de deskundigheid en bereikbaarheid van hun docenten.

Het auditteam heeft ook vastgesteld dat gastdocenten op relevante thema's van het curriculum worden ingezet cq betekenis hebben voor de leeromgeving. Er is sprake van een gedeeld besef bij onderwijs en werkveld met betrekking tot de waarde hiervan.

Voorzieningen

Het panel is positief over de opleidings specifieke voorzieningen op beide locaties, waar studenten ook voldoende ruimte hebben zich terug te trekken voor (zelf)studie. Er zijn korte verbindingen tussen de opleiding en de mediatheek, die een structurele instructie voor studenten in het eerste studiejaar verzorgt. De mediatheek biedt een goede mix van boeken en digitale voorzieningen, waarbij de belangrijkste actuele ontwikkelingen in het werkveld onderdeel zijn van het aanbod. Het internationale accent mag naar de mening van het auditteam nog sterker worden.

Weging en Oordeel: voldoende

Concluderend is het auditteam van oordeel dat het programma inhoudelijk dekkend voor zijn doelstellingen is; actueel, samenhangend in zijn uitvoering en studeerbaar. Er is sprake van een goede aansluiting op de praktijk. Het is ook positief over de ontwikkeling van de zeven leerlijnen en de aanpassing van het onderwijs aan de hand van de toetsing, het opleidingsniveau van de docenten, de voorzieningen en de mediatheek.

Het auditteam is daarnaast van oordeel dat er bij de opleiding nog vervolgstappen te zetten zijn op het gebied van theoretische verzwaring van het curriculum en de beleving van internationalisering. Ook vindt het auditteam dat de opleiding zich meer moet buigen over het ontwikkelen van een onderzoekende houding bij de student, waarbij vooral aandacht besteed moet worden aan waarom onderzoek doen en wetenschap opvolgen een meerwaarde heeft voor de dagelijkse Social Work praktijk. Het auditteam vindt deze laatste punten van groot belang voor de opleiding en komt daarom op Standaard 2 als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

In 2011 is door de hogeschool, ter ondersteuning van de instituten en de opleidingen, het Facultair Toetsadviescentrum, opgericht. In opdracht van de opleidingsmanager MWD heeft het Toetsadviescentrum in 2011 een analyse van de stand van zaken met betrekking tot toetsen en beoordelen bij de opleiding uitgevoerd. Hierbij werden de toetsen van de opleiding beoordeeld op de criteria leereffect, validiteit, betrouwbaarheid, uitvoerbaarheid en selecterend vermogen.

De voornaamste bevindingen waren: (i) de toetsen hebben een positief leereffect, (ii) de toetsen zijn valide, de leerdoelen en competenties worden duidelijk vermeld in de studiehandleidingen. Aandachtspunt was dat de competenties bij enkele studieonderdelen niet allemaal terugkomen in de toetsing, (iii) de betrouwbaarheid kan verbeterd worden. Docenten verschillen binnen hetzelfde studieonderdeel nog wel eens in hun beoordeling, (iv) er is weinig tijd en geld om de toetsprocedure gedegen uit te voeren, (v) de groepsopdrachten hebben een negatief effect op het selecterend vermogen en (vi) docenten hebben verschillende visies op het gebied van toetsen.

Op basis van deze analyse en de feedback uit de interne audit (2012) heeft de opleiding onder andere:

- toetsbeleid opgesteld waarin de opleiding haar visie op toetsing heeft uiteengezet (2012);
- de kwaliteitseisen aan de toetsen verder gespecificeerd, met name gericht op de verhoging van de betrouwbaarheid: bijvoorbeeld door afstemming examinatoren tijdens verplichte docentbijeenkomsten per cursusonderdeel, transparantie en selectie (bij alle groepstoetsen worden de individuele bijdragen zichtbaar gemaakt);
- de kwaliteitseisen aan het toetsprogramma verder uitgewerkt, door bijvoorbeeld de toetsprocedure helder te beschrijven en een overzicht te maken van de dekking van de te behalen kern- en beroepstaken;
- nadere eisen gesteld aan het toetsproces, met name als het gaat om toetsconstructie, bijvoorbeeld door de invoering van een tweede docent die de ontwikkelde toets op validiteit en betrouwbaarheid controleert en het beschikbaar stellen van budget voor consult bij het Toetsadviescentrum FMR;
- de taken van de toetscommissie tijdelijk ondergebracht bij de curriculumcommissie, zodat er meer vaart gemaakt kon worden met de ontwikkeling van het curriculum inclusief het nieuwe toetsbeleid.

De relatie tussen de inhoud/leerdoelen van het onderwijs en de toetsing wordt gestuurd door de competentiematrix propedeuse, de competentiematrix tweede en derde fase (tweede t/m vierde studiejaar) en de hieraan gerelateerde kerntaken, de beroepstaken, de (hoofd)competenties, de niveau-uitwerking per studiejaar en de hieraan gerelateerde deelcompetenties/leerdoelen.

Inmiddels is binnen de opleiding de benodigde expertise ontwikkeld om met een aparte toetscommissie in de loop van 2013-2014 vanuit de geformuleerde toetskaders aan de slag te gaan.

Beoordeling toetsen gedurende de opleiding

Het auditteam is tevreden over de wijze waarop de opleiding haar systeem van toetsen en beoordelen heeft ingericht en geborgd en ziet ook hier een duidelijke verbetering ten opzichte van de vorige visitatie. Het auditteam heeft toetsen en opdrachten uit verschillende studiejaar bestudeerd en waargenomen dat er in de loop van de studie een toenemende complexiteit zichtbaar is en dat er steeds meer zelfstandigheid van de student verwacht wordt. Bij groepsproducten worden studenten, op basis van observaties door docenten en peerreviews door medestudenten, individueel beoordeeld.

Ook de rol van de examencommissie en de wijze waarop zij haar verantwoordelijkheid neemt, vindt het auditteam in lijn met hetgeen de WHW van een examencommissie verlangt.

De studenten die het auditteam sprak waren tevreden over de toetsen, het is hen duidelijk wat er van ze wordt verwacht. Ze waren ook positief over de maatregelen die de opleiding genomen heeft tegen het meeliften door het opnemen van individuele componenten in de groepsproducten en de peerreviews die door studenten uitgevoerd worden. Dit wordt bevestigd door NSE 2013, waarin studenten toetsen en beoordelen waarderen met 3.3 (Utrecht) en 3.4 (Amersfoort).

De beoordeling van het afstuderen

De opleiding heeft sinds de vorige visitatie ook het afstudeerproces verder aangescherpt. Het afstuderen vindt plaats aan de hand van een praktijkonderzoek en presentatie, een artikel en het portfolio en een eindgesprek:

Voltijd:

Praktijkonderzoek en presentatie	20 EC
Artikel	5 EC
Portfolio en eindgesprek	5 EC

Deeltijd/ duaal:

Praktijkonderzoek en presentatie	10 EC
Artikel	5 EC
Portfolio en eindgesprek	5 EC

Tabel 3: afstudeerfase opleiding MWD

Het afstuderen voor deeltijd en duaal is qua onderdelen en procedure identiek aan dat voor de voltijd. Het praktijkonderzoek en de presentatie hebben bij deeltijd en duaal een omvang van 10 EC ipv 20 EC, omdat zij de resterende EC's behalen op het onderdeel methodisch handelen in segment A waar voltijd segment A in jaar drie op handelingsniveau afsluit.

Het afstudeeronderzoek

Studenten doen in groepjes van drie of vier studenten een praktijkonderzoek waar zij zich al in het derde studiejaar voor aanmelden. Hiervoor worden zij gekoppeld aan de afstudeercoach die de studenten begeleidt bij de drie afstudeeronderdelen.

Het afstudeeronderzoek wordt uitgevoerd in de praktijk van het maatschappelijk werk. In periode A krijgen alle vierdejaars, aansluitend op hun opgebouwde kennis op dit gebied, een hoorcollege over het doen van onderzoek. Ze gaan vervolgens al in deze periode op zoek naar een opdrachtgever, stellen een globale probleemanalyse op en leggen die vast in een contract met de opdrachtgever. Alle studenten in het vierde jaar ontvangen in deze periode een overzicht met deadlines voor de in te leveren onderdelen en de mogelijkheden voor herkansingen.

Studenten stemmen met hun afstudeercoach de opdracht af, die getoetst wordt op bruikbaar en haalbaarheid en gaan aan de slag met de probleemanalyse. In periode B krijgen ze van hun afstudeercoach een workshop aangeboden gericht op het doen van onderzoek. In de workshop wordt de probleemanalyse behandeld en wordt aangesloten op de fase waarin de studenten zich bevinden. Zo nodig neemt de docent nog contact op met de opdrachtgever om tot goede afstemming te komen. Als studenten in deze fase te lang niets van zich laten horen, neemt de afstudeercoach contact met hen op.

Studenten worden op deze wijze tijdens het gehele proces gecoacht. Zo werken zij bijvoorbeeld een aantal interviews in een verbatim uit, zodat de afstudeercoach met hen de aanpak en de resultaten kan analyseren. Als het onderzoeksverslag gereed is, presenteren zij individueel de resultaten aan de opdrachtgever en medewerkers/geïnterviewden van de betreffende instelling. De afstudeercoach beoordeelt aan de hand van het betreffende beoordelingsformulier de presentatie. Het onderzoeksverslag zelf wordt beoordeeld door de beoordelende docent. Dit is een andere docent dan de afstudeercoach. Studenten beoordelen elkaar door middel van een peerreview. Een lagere beoordeling tijdens de peerreview leidt tot een extra gesprek in de afstudeergroep en een mogelijk lagere individuele beoordeling van de betreffende student. De opleiding heeft in de studiehandleiding Praktijkgericht onderzoek de richtlijnen en beoordelingssystematiek van het praktijkgericht onderzoek vastgelegd.

Artikel

Studenten schrijven individueel een artikel. Tijdens een hoorcollege in periode B krijgen zij de beginselen voor het schrijven van een artikel bijgebracht. De focus van dit college ligt op het vinden van een geschikt onderwerp, het zoeken naar een basisuitspraak en de structuur van een artikel. De afstudeercoach die de student begeleidt bij het onderzoek is ook de coach die de student begeleidt bij het schrijven van zijn artikel. In periode C wordt een workshop artikel schrijven aangeboden. Ook het artikel wordt door een andere docent beoordeeld dan de afstudeercoach. Dit is dezelfde beoordelende docent die het onderzoeksverslag van de student heeft beoordeeld.

In de studiehandleiding Artikel heeft de opleiding de richtlijnen en beoordelingssystematiek met betrekking tot het artikel vastgelegd.

Eindgesprek en portfolio

Studenten maken hun portfolio compleet in het laatste jaar van de studie. In de studiehandleiding Eindgesprek heeft de opleiding de richtlijnen en beoordelingssystematiek van het portfolio en het eindgesprek vastgelegd. Als bewijs van kunnen voegen studenten relevante stukken aan hun portfolio toe. Het portfolio wordt beoordeeld door de afstudeercoach en is onderdeel van het eindcijfer. Als afsluiting van de opleiding hebben studenten een eindgesprek met hun afstudeergroepje. De afstudeercoach zit het eindgesprek voor, de beoordelende docent stelt de vragen aan de studenten. De aanwezige werkvelddeskundige controleert of het eindgesprek volgens de richtlijnen verloopt. Bij aanvang wordt aan de studenten toestemming gevraagd voor de participatie van de werkvelddeskundige. De werkvelddeskundige heeft bij de beoordeling een adviserende rol en vult na afloop een formulier in waarmee hij verklaart of de afronding naar zijn oordeel op hbo-bachelorniveau heeft plaatsgevonden.

Als voorbereiding op het eindgesprek levert de student de volgende stukken aan:

1. het artikel;
2. een samenvatting van het onderzoek;
3. drie stellingen die betrekking hebben op het artikel, het onderzoek en de eigen ontwikkeling.

De stellingen vormen de leidraad voor het eindgesprek. De student toont in twintig minuten aan dat hij een visie heeft op het beroep en in staat is om als beginnend professional het beroep van maatschappelijk werker uit te oefenen. Als alle studenten aan bod zijn geweest bepalen de beoordelende docent en de werkvelddeskundige het cijfer.

Voorafgaand aan de verschillende afstudeerprocessen vindt een normvindingsbijeenkomst plaats, waarin begeleidende en beoordelende docenten anonieme afstudeercasussen bespreken met als doel de interbeoordelingsbetrouwbaarheid te vergroten.

De examencommissie controleert regelmatig of de vastgelegde procedures tijdens het afstudeerproces goed uitgevoerd worden. Dit wordt vermeld in de jaarverslagen.

Het auditteam is van oordeel dat de beoordelingssystematiek van de opleiding, tot en met het eindexamen, van een gedegen kwaliteit is.

Examen- en toetscommissie

De opleiding neemt deel aan de ISW breed ingerichte examencommissie. De examencommissie ISW bestaat uit vijf leden en een ambtelijk secretaris. De leden zijn allen docent en vertegenwoordigen hun opleiding in de examencommissie. Allen zijn geschoold in 'toetsing' en verbonden aan de toetscommissies van hun opleiding als adviseur. In het jaarverslag rapporteert de examencommissie onder andere over verzoeken, bezwaren, klachten, onregelmatigheden, aanwijzing examinatoren, toetsing en beoordeling.

Tijdens de visitatie meldde de toetscommissie dat zij afgelopen jaar 80% van de toetsen heeft beoordeeld op vorm en inhoud en dat nieuwe toetsen altijd worden voorbesproken met lectoren en beroepenveldcommissie.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding een adequate vertegenwoordiging in de examencommissie heeft die als centrale taak het controleren van de examen- en toetsprocedures heeft met een adviserende rol in de curriculumcommissie. De examencommissie vervult deze rol op adequate wijze.

Volgens het auditteam is de examencommissie toe aan de volgende stap: om naast de bewaking van de procedurele kant de inhoudelijke bewaking van het eindniveau sterker te agenderen. Ook zou qua personele invulling verder inhoud gegeven moeten worden aan een onafhankelijke deelname van buiten (project vreemde ogen). De opleiding gaf aan daarmee bezig te zijn.

Realisatie eindkwalificaties

Het auditteam heeft voorafgaand aan de audit een overzicht ontvangen van alle studenten die in de studie jaren 2011-2012 en 2012-2013 afgestudeerd zijn. Dit betrof in 2011-2012 105 voltijdstudenten en 33 deeltijdstudenten, in 2012-2013 waren dit 83 voltijdstudenten en 47 deeltijdstudenten.

Het overzicht bevatte informatie over de cijfers voor de examenonderdelen (onderzoeksverslag, artikel, portfolio), de titels van artikelen en onderzoeken. Voorbeelden daarvan zijn: 'Het leven van een tienermoeder', 'De kracht van het algemeen maatschappelijk werk', 'Ouderenmishandeling? Welnee', en 'Borstkanker en de effecten hiervan op vrouwen en hun partners'. Het auditteam vindt het type onderzoeksvragen dat het heeft gezien inhoudelijk relevant voor een bachelor maatschappelijk werk en dienstverlening en van hbo-bachelorniveau.

Het auditteam heeft, conform voorschrift van de NVAO, uit de geleverde overzichten een selectie gemaakt van 20 onderzoeksverslagen met bijbehorende artikelen en portfolio's, 10 uit 2011-2012 en 10 uit 2012-2013, verspreid over de locaties en varianten. De steekproef is aselekt en gestratificeerd uitgevoerd.

Het auditteam kwam bij 17 van de 20 werkstukken tot een gelijk oordeel als de opleiding en beoordeelden drie werkstukken als onvoldoende. Wegens de drie onvoldoendes die het auditteam in de eerste set eindwerkstukken aantroef, is er een tweede set beoordeeld van nog eens tien eindwerkstukken van de laatste twee studie jaren. Hier kwam het auditteam voor alle werken tot een oordeel voldoende.

De gesprekken met de betreffende docent-beoordelaars leverden het auditteam het inzicht op, dat de docenten op onderdelen op dezelfde onvoldoende(s) uitgekomen waren, maar dat zij door toepassing van afgesproken wegingsfactoren uiteindelijk toch tot een voldoende eindoordeel kwamen. Het auditteam heeft naast de schriftelijke eindwerkstukken ook de portfolio's van afgestudeerden bestudeerd en beoordeelt de kwaliteit van de eindportfolio's als voldoende. Studenten blijken goed te kunnen reflecteren op hun competentieontwikkeling gedurende de hele opleiding en hebben zich hierdoor ontwikkeld tot beroepsrijpe jonge professionals. Dit gegeven werd onderschreven door de aanwezige werkveldvertegenwoordigers en alumni. Mede op basis hiervan kan het auditteam met de finale afweging van de docent-beoordelaars instemmen.

Het auditteam adviseert de opleiding met meer concretere beoordelingsformulieren te gaan werken, met behulp waarvan docenten transparanter kunnen beoordelen en sturen op de onderzoekende en reflectieve houding in plaats van de 'instrumentele'. Er wordt bijvoorbeeld gecheckt op literatuurverwijzingen, APA-stijl e.d., maar er wordt te weinig nagegaan of studenten ook relevante literatuur hebben gezocht die niet direct beschikbaar was. Ook internationale literatuur wordt weinig gebruikt en de manier waarop het thema of de onderzoeksvraag wordt benaderd verdient verruiming. Tot slot is het auditteam samen met de toetscommissie van oordeel dat, hoewel er door de student een individueel artikel wordt geschreven, in het groepsonderzoeksverslag ook een individuele component opgenomen zou moeten worden.

Weging en Oordeel: voldoende

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoonbaar dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd. In de afweging tussen (i) een stevig ontwikkeld 'bouwwerk' van toetsen en beoordelen, (ii) een examencommissie die op het gebied van haar procedurele taak goed functioneert en (iii) een eindniveau dat aan de maat is, maar het 'instrumentele' niveau moet gaan overstijgen, komt het auditteam op Standaard 3 integraal tot het oordeel 'voldoende'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van Hogeschool Utrecht, gevestigd te Utrecht en Amersfoort, is een aantrekkelijke opleiding die door de sterke binding met het Kenniscentrum Sociale Innovatie het praktijkgerichte onderzoek bij de opleiding op een gedegen manier vorm heeft gegeven. Zij biedt een aantrekkelijk opleidingsprogramma dat aansluit op haar doelstellingen.

De docenten hebben een hoog opleidingsniveau, waarbij competenties op het gebied van onderzoek en beroepenveld een belangrijke plaats innemen. Ook de opleidings specifieke voorzieningen en de moderne servicegerichte mediatheek bieden de studenten een goede leeromgeving waar zij zich kunnen ontwikkelen tot de ondernemende kritische professional, de maatschappelijk werker 'nieuwe stijl'.

De opleiding heeft aangetoond in staat te zijn tot verbeterlagen. Zo is het systeem van toetsen, beoordelen en afstuderen kritisch bekeken en aangepast en zijn docenten extra geschoold op dit gebied. Er is een goed werkzame examencommissie die haar verantwoordelijkheden neemt in lijn met de WHW.

De beoordelingen van de eindwerkstukken, die het auditteam gezien heeft, waren in het algemeen zorgvuldig en conform de beoordelingsprocedure uitgevoerd. Concluderend stelt het auditteam vast dat het gerealiseerd eindniveau op orde is.

Op grond van de bevindingen zoals weergegeven in dit beoordelingsrapport geeft het auditteam de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening het oordeel 'voldoende'.

6. AANBEVELINGEN

Het auditteam geeft de opleiding een aantal aanbevelingen mee op grond waarvan zij haar kwaliteit verder kan verbeteren.

Standaard 1

- De opleiding heeft een beroepenveldcommissie die over het algemeen op operationeel/professioneel niveau functioneert. Het auditteam adviseert de opleiding ook afstemming te zoeken met het werkveld op een wat hoger strategisch niveau. Dit ook met het oog op de veranderende positie van de afgestudeerd maatschappelijk werker die, meer dan voorheen, geacht wordt het meso- en macroniveau ook als context in zijn handelen mee te nemen.

Standaard 2

- De onderzoekslijn is nog erg gericht op de instrumentele verwerving van de onderzoeksvaardigheden. Het auditteam adviseert de opleiding te reflecteren op wat zij bereikt heeft en nog wil bereiken: nieuwsgierige/onderzoekende studenten die voorbij de opdracht en over de grenzen van het Nederlandse kennisdomein willen kijken.

Standaard 3

- De opleiding heeft een adequate examencommissie die als centrale taak het controleren van de examen- en toetsprocedures heeft met een adviserende rol in de curriculumcommissie. Het auditteam adviseert de opleiding om naast de bewaking van de procedurele kant de inhoudelijke bewaking van het eindniveau sterker te agenderen.
- Ondanks de zorgvuldig gekozen samenstelling van de huidige Examencommissie adviseert het auditteam de factor "vreemde ogen dwingen" middels een onafhankelijk (extern) lid inhoud te geven.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Hogeschool Utrecht voltijd/ deeltijd / duaal	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

De opleiding leidt op voor de volgende achttien eindkwalificaties:

MWD Competenties	Dublin Descriptoren				
	Kennis en Inzicht	Toepassen Kennis en Inzicht	Oordeelsvermogen	Communicatief Vermogen	Leer- vermogen
1. Legt contact met cliënten	X	X	X	X	
2. Voert assessment uit, brengt de cliëntsituatie - configuratie in beeld	X	X			
3. Streeft naar een samenwerkingsrelatie met de cliënt, ook vanuit drang of dwang		X	X	X	
4. Werkt cliënt- situatiegericht aan planmatige hulp	X	X	X		
5. Richt zich op de competentieontwikkeling van de cliënt		X	X		
6. Hanteert een samenwerkingsrelatie als leerproces		X			X
7. Werkt eclecticisch – integratief	X	X			
8. Kan omgaan met conflicten en partijen daarbij helpen	X	X	X		
9. Bevordert interculturele communicatie				X	
10. Evalueert en sluit af			X		X
11. Signaleert actief probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren	X	X			
12. Werkt aan preventie	X	X			
13. Rapporteert, verslaglegging				X	
14. Is als professional loyaal aan zijn organisatie			X		
15. Werkt productief in teamverband		X	X	X	
16. Organiseert en coördineert vormen van samenwerking			X	X	
17. Onderhoudt eigen professionaliteit en competenties					X
18. Draagt bij aan de ontwikkeling van de professie.					X

De opleiding heeft haar eindcompetenties toegelicht in het Onderwijsbeleidsdocument Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (april 2013).

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

Propedeuse voltijd 2012-2013²

Groep	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
A	P3: ASWU-V1-P3-10 <u>Ontwerpen van plan van aanpak</u> P7: ASWU-V1-P7-10 Uitbrengen van een beleidsadvies	P1: ASWU-V1-P1-10 <u>Verhelderen van de vraag van de cliënt/doelgroep</u> P6: ASWU-V1-P6-10 Verrichten van (cliënttevredenheids) onderzoek	P2: ASWU-V1-P2-10 <u>Activeren van personen en groepen</u> P5: ASWU-V1-P5-10 Verkennen van het werkveld	P4: ASWU-V1-P4-10 <u>Creatief onderzoeken van cultuur en diversiteit</u> P8: ASWU-V1-P8-10 Innoveren van de beroepspraktijk
B	P3: ASWU-V1-P3-10 <u>Ontwerpen van plan van aanpak</u> P6: ASWU-V1-P6-10 <u>Verrichten van (cliënttevredenheids) onderzoek</u>	P1: ASWU-V1-P1-10 <u>Verhelderen van de vraag van de cliënt/doelgroep</u> P7: ASWU-V1-P7-10 <u>Uitbrengen van een beleidsadvies</u>	P4: ASWU-V1-P4-10 <u>Creatief onderzoeken van cultuur en diversiteit</u> P5: ASWU-V1-P5-10 <u>Verkennen van het werkveld</u>	P2: ASWU-V1-P2-10 <u>Activeren van personen en groepen</u> P8: ASWU-V1-P8-10 <u>Innoveren van de beroepspraktijk</u>
C	P2: ASWU-V1-P2-10 <u>Activeren van personen en groepen</u> P5: ASWU-V1-P5-10 <u>Verkennen van het werkveld</u>	P4: ASWU-V1-P4-10 <u>Creatief onderzoeken van cultuur en diversiteit</u> P8: ASWU-V1-P8-10 <u>Innoveren van de beroepspraktijk</u>	P3: ASWU-V1-P3-10 <u>Ontwerpen van plan van aanpak</u> P7: ASWU-V1-P7-10 <u>Uitbrengen van een beleidsadvies</u>	P1: ASWU-V1-P1-10 <u>Verhelderen van de vraag van de cliënt/doelgroep</u> P6: ASWU-V1-P6-10 <u>Verrichten van (cliënttevredenheids) onderzoek</u>
D	P4: ASWU-V1-P4-10 <u>Creatief onderzoeken van cultuur en diversiteit</u> P5: ASWU-V1-P5-10 <u>Verkennen van het werkveld</u>	P2: ASWU-V1-P2-10 <u>Activeren van personen en groepen</u> P8: ASWU-V1-P8-10 <u>Innoveren van de beroepspraktijk</u>	P3: ASWU-V1-P3-10 <u>Ontwerpen van plan van aanpak</u> P6: ASWU-V1-P6-10 <u>Verrichten van (cliënttevredenheids) onderzoek</u>	P1: ASWU-V1-P1-10 <u>Verhelderen van de vraag van de cliënt/doelgroep</u> P7: ASWU-V1-P7-10 <u>Uitbrengen van een beleidsadvies</u>
Alle			P9: ASWU-V1-P9-10 <u>Sturen van de eigen (loopbaan en) ontwikkeling</u>	
Alle	P10: ASWU-V1-P10-10 <u>Werken in de beroepspraktijk A</u>		P11: ASWU-V1-P11-10: <u>Werken in de beroepspraktijk B</u>	
Alle			P12: ASWU-V1-P12-10 <u>Oriënteren op het beroep</u>	

² Onderstreept is basiscurriculum

Propedeuse Social Work Deeltijd 2012-2013 Utrecht			
Examenprogramma ASWU-PROPD-10			
Blok 1		studiepunten	studiepunten
ASWU-D1P4-10 Presentatie Verslag	P4: Creatief onderzoeken van cultuur en diversiteit dramapresentatie verslag	2,5 2,5	5
ASWU-D1P5-10 MC- toets Verslag	P5: Verkennen van het werkveld geschiedenis essay	2,5 2,5	5
Blok 2			
ASWU-D1P1-10 Mondeling Verslag	P1: Verhelderen van de vraag van de klant/cliënt gesprek verslag	2,5 2,5	5
ASWU-D1P6-10 Verslag 1 Verslag 2	P6: Verrichten van onderzoek onderzoeksopzet onderzoeksrapport	2,5 2,5	5
Blok 3			
ASWU-D1P3-10 verslag	P3: Ontwerpen van een plan van aanpak verslag	5	5
ASWU-D1P8-10 Presentatie Verslag	P8: Innoveren van de beroepspraktijk presentatie werkmap	2,5 2,5	5
Blok 4			
ASWU-D1P2-10 Mondeling Verslag	P2: Signalering, belangenbehartiging en preventie teamoverleg legitimeringsmap	2,5 2,5	5
ASWU-D1P7-10 Presentatie Verslag	P7: Onderzoek naar beleid (audio)visuele presentatie rapport	2,5 2,5	5
Gehele jaar			
ASWU-D1P9AB-10 Verslag Mondeling	P9: Sturen van de eigen loopbaan en ontwikkeling portfolio A+B presentatie	5 0	5
ASWU-D1P9CD-10 Verslag Mondeling	P9: Sturen van de eigen loopbaan en ontwikkeling portfolio C+D presentatie	5 0	5
ASWU-D1P10-10 Controleformulier	P10: Professionalisering in de praktijk praktijk	10	10
totaal		60	60

Curriculum Propedeuse Social Work Deeltijd/ Duaal 2012-2013 Amersfoort		
Examenprogramma ASWA-PROPD-10		
Blok 1	studiepunten	
ASWA-D1P1-09	P1: Verhelderen van de vraag van de klant/cliënt	5
ASWA-D1P5-09	P5: Verkennen van het werkveld	5
Blok 2		
ASWA-D1P3-09	P3: Ontwerpen van een plan van aanpak	5
ASWA-D1P6-10	P6: Verrichten van onderzoek	5
Blok 3		
ASWA-D1P2-09	P2: Signaleren en preventie	5
ASWA-D1P7-09	P7: Beleidsadvisering	5
Blok 4		
ASWA-D1P4-09	P4: Creatief onderzoeken van cultuur en diversiteit	5
ASWA-D1P8-10	P8: Innoveren van de beroepspraktijk	5
Gehele jaar		
ASWA-D1P9AB-09	P9: Sturen van de eigen loopbaan en ontwikkeling AB	5
ASWA-D1P9CD-09	P9: Sturen van de eigen loopbaan en ontwikkeling CD	5
ASWA-D1P10-09	P10: Professionalisering in de praktijk	10
Totaal	60	

Curriculumoverzicht MWD Voltijd 2012-2013 2e jaar

Cursusnaam	Aantal studiepunten	Lesperiode
Psychosociale hulpverlening	5	A
Casemanagement	5	B
Materiële Hulpverlening	5	B
Gezondheid, lichaam en geest	5	C
Praktijkgericht onderzoek	5	C+D
Preventie en belangenbehartiging	5	D
Studieloopbaanontwikkeling	5	A t/m D
Beroepspraktijkvorming tussenevaluatie	10	A + B
Beroepspraktijkvorming eindevaluatie	10	C + D
Keuzemodule	5	A t/m D

Curriculumoverzicht MWD Deeltijd 2012-2013 2e jaar

Cursusnaam	Aantal studiepunten	Lesperiode
Psychosociale hulpverlening	5	A
Casemanagement	5	B
Materiële Hulpverlening	5	B
Gezondheid, lichaam en geest	5	C
Preventie en belangenbehartiging	5	D
Studieloopbaanontwikkeling	5	A t/m D
Beroepspraktijkvorming tussenevaluatie	10	A + B
Beroepspraktijkvorming eindevaluatie	15	C + D
Keuzemodule	5	A t/m D

Curriculumoverzicht MWD Voltijd 2012-2013 3e jaar

Cursusnaam	Aantal studiepunten	Lesperiode
Jeugd en gezin	5	A
Hulpverlening bij huiselijk geweld	5	B
Hulpverlening in gedwongen kader	5	C
Outreaching werken	5	D
Studieloopbaanbegeleiding en supervisie	5	A t/m D
Beroepspraktijkvorming tussenevaluatie	15	A + B
Beroepspraktijkvorming eindevaluatie	15	C + D
Keuzemodule	5	A t/m D

Curriculumoverzicht MWD Deeltijd 2012-2013 3e jaar

Cursusnaam	Aantal studiepunten	Lesperiode
Jeugd en gezin	5	A
Outreaching werken	5	B
Hulpverlening in gedwongen kader	5	C
Hulpverlening bij huiselijk geweld	5	D
Praktijkgericht onderzoek	5	A+B
Studieloopbaanbegeleiding en Supervisie	5	A t/m D
Beroepspraktijkvorming	25	A t/m D
Keuzemodule	5	A t/m D

Curriculumoverzicht MWD Voltijd 2012-2013 4e jaar

Cursusnaam	Aantal studiepunten	Lesperiode
Minor of vrije profilering	30	A + B
Portfolio en eindgesprek	5	C + D
Artikel	5	C + D
Afstudeeropdracht	20	C + D

Curriculumoverzicht Deeltijd 2012-2013 4e jaar

Cursusnaam	Aantal studiepunten	Lesperiode
Deeltijdminor of vrije profilering	15	A + B
Afstudeeropdracht	10	C + D
Portfolio en eindgesprek	5	C + D
Artikel	5	C+D
Praktijk	25	A t/m D

Curriculumoverzicht MWD Februarigroep Voltijd 2012-2013 4e jaar

Cursusnaam	Aantal studiepunten	Lesperiode
Artikel	5	C + D
Afstudeeropdracht	20	C + D
Minor of vrije profilering	30	A + B
Portfolio en eindgesprek	5	A + B

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. bachelor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (Utrecht) – Hogeschool Utrecht

Datum: 7 oktober 2013

Locatie: Heidelberglaan 7, Utrecht

Locatie Utrecht, lokaalnummer:	Tijd	Gesprekspartners	Auditoren	Onderwerpen
2015	08.00 – 08.15	Inloop & ontvangst auditteam	<i>Auditteam*</i>	
2015	08.15 – 09.00	Intern overleg auditteam	<i>Auditteam</i>	
2015	09.00 – 09.15	Kennismaking met MT en vaststellen agenda	<i>Auditteam</i>	
2015	09.15 – 10.00	Managementteam Instituut Jan van der Worp (directeur Instituut Social Work / Instituut Ecologische Pedagogiek a.i.) Thom Terwee (opleidingsmanager MWD) Marianne Langhout (opleidingsmanager Propedeuse a.i.) Eric Payens (manager onderwijs, onderzoek en studentzaken)	<i>Auditteam</i>	Eigenheid opleiding – ambities – hbo-niveau – relatie beroepenveld – internationalisering – onderzoeksdimensie
2015	10.00 – 10.15	Pauze		
2015	10.15 – 11.00	Docenten Utrecht en Amersfoort Elsje Groensmit, docent propedeuse ISW <u>Docenten hoofdfase MWD</u> Angelieke Stikkel Josje Geerse Ernst van Berkum-Jong Will van Genugten Joop de Jong Charlotte van Besouw	<i>Auditteam</i>	realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten -
	11.00 – 11.30	Curriculumcommissie Annelies Sturm Joep Hanrath	<i>Auditteam</i>	Vernieuwingen in het onderwijs tussen 2007-2013
	11.30 – 13.30	Ruimte voor lesbezoeken	<i>Deel auditteam</i>	Maandag 7 oktober 2013: 11.30 uur- V2 Nadezda Broshuis, praktijkleren, 0.017 11.50 uur- propedeuse: Liesbeth Werensteijn, 2.050 12.10 uur – D3 Monique Groeneweg, onderzoek, 2.012

Locatie Utrecht, lokaalnummer:	Tijd	Gesprekspartners	Auditoren	Onderwerpen
2008	11.30 – 12.00	Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen + inzien materiaal	<i>Deel auditteam</i> o.l.v. Hanneke Mulder	
2008	12.00 – 12.30	Lunch	<i>Auditteam</i>	
2015	12.30 – 13.30	Inloopsprek voor studenten	<i>Deel auditteam</i>	
2015	13.30 – 14.15	Studenten locatie Utrecht Sylvia Peters, propedeuse Laurie Lok, vt 2 Veerle Meijer vt 3 Ingrid van Tienen vt3 Luuk Haagen dt3 Danielle Helsloot dt4 Esmee van Steen vt4	<i>Auditteam</i>	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten
2015	14.15 – 15.00	Examen- en toetscommissie Marianne van der Zande Kees Bouwman	<i>Auditteam</i>	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing – resultaten -
	15.00 - 15.15	Pauze		
2015	15.15 – 16.00	Werkveldvertegenwoordiging en Alumni Mw. F. van Baarle, bvc, Traverse Utrecht, hoofd polikliniek, GZ psycholoog Mw. S. Hautvast, bvc, teamleider crisisopvang Tussenvoorziening M. K. Lageman, bvc, werkbegeleider toezicht en interventie Reclustering Nederland Mw. A. Wubben, bvc, U-centraal <u>Alumni:</u> Josien Leurdijk Sanne van Viegen	<i>Auditteam</i>	<u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld – eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoekscomponent – niveau kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
2015	16.00 – 16.15	Interne terugkoppeling – bepaling pending issues	<i>Auditteam</i>	
2015	16.15 – 16.30	Pending issues Alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar	Deel auditteam	
2008	16.15 – 17.15	Inzien materiaal	Deel auditteam	
2017	17.15 – 17.45	Drankje, hapje		

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. bachelor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (Amersfoort) – Hogeschool Utrecht

Datum: 8 oktober 2013

Locatie: De Nieuwe Poort 21, Amersfoort

Locatie Amersfoort, lokaalnummers	Tijd	Gesprekspartners	Auditoren	Onderwerpen
4.27	08.45 – 09.00	Ontvangst auditteam	<i>Auditteam*</i>	
4.27	09.00 – 09.45	Studenten locatie Amersfoort José Ketting, propedeuse Sybille Heynens vt 2 Jasper van Wijk vt 2 Duanne Rojas, vt 3 Saviel Langius vt 4 Marjon den Ouden, dt 3	<i>Auditteam</i>	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten
4.27	10.00 – 10.45	Lectoraat & Kenniskring Mw. Lia van Doorn Mw. Ada Andreas Lectoren kenniscentrum Sociale Innovatie Dhr. Joep Hanrath. Hogeschool hoofddocent	<i>Auditteam</i>	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Onderzoek – verbinding lectoraat en kenniskring - professionalisering
4.27	10.45 – 11.00	Pauze		
4.27	11.00 - 11.45	Inloopspreekuur studenten Amersfoort	<i>Deel auditteam</i>	
4.25	11.45 – 12.30	Inzien materiaal		
4.27	11.45 – 12.30	Lunch		
4.27	12.30 – 13.00	Interne terugkoppeling, bepaling pending issues	<i>Auditteam</i>	
	13.00 – 13.30	Rondleiding voorzieningen en presentatie van actuele lessen	<i>Auditteam Onder leiding van Ernst -van Berkum-Jong</i>	
4.29	13.30 – 14.00	Interne terugkoppeling – bepaling beoordeling	<i>Auditteam</i>	
	14.00 uur	Terugkoppeling en afsluiting		

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende (voltijd, deeltijd en duale) opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een Evaluatiebureau zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan een Evaluatiebureau moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de (voltijd-, deeltijd- en duale) variant(en).

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Verantwoording keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam at random een aantal lessen / colleges / practica bezocht en met de daar aanwezige studenten gesproken.

Het oordeel van het auditteam vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en dual), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de basiskwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde standaarden voor basiskwaliteit.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V   Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding
- Auditrapport Opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, 15 mei 2012
- Concept notitie Organisatieontwikkeling van de Faculteit Maatschappij en Recht, 18 november 2012
- FMR, De strategie FMR 2008-2012, Reisverslag I, II en III
- Hobéon, Adviesrapport Accreditatie hbo Bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, voltijd, deeltijd en duaal, Hogeschool Utrecht, augustus 2008 (visitatiedata: 1 en 2 oktober 2007)
- HU Koers 2012, Strategisch Plan van Hogeschool Utrecht 2007-2012, februari 2007
- HU, Koers 2012+, Midtermreview Koers 2012, bestuurlijke conclusies, versie 12 oktober 2012
- Jaarplan Opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening 2012+, januari 2013
- Landelijk uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker, juni 2010
- NVAO, Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding hbo-bachelor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van Hogeschool Utrecht, 12 mei 2009
- Wie doet wat bij MWD?
- Blauwdruk Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, december 2012
- Crisis als Krachtvoer, een aanzet tot een discussie over de grondslagen van sociaal-agogisch werk, februari 2012
- ISW, Adviesrapport Kiezen of Delen, december 2012
- LOO MWD, Herkenbaar en Toekomstgericht II, Opleidingsprofiel en Opleidingskwalificaties MWD, 2010
- Movisie, De Nieuwe Sociale Professional, op weg naar nieuwe competenties, 15 december 2011
- MWD-nieuwsbrief, juni 2011, waarin een overzicht van de functies is opgenomen
- Nederlandse Vereniging Maatschappelijk Werk, Beroepsprofiel van de maatschappelijk werker, 2006
- Onderwijsbeleidsdocument Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, april 2013
- Onderwijsinnovatie ISW, Maatschappelijk Werk, jaar 2, fase 1, 16 februari 2007
- Onderwijsbeleid en Toetsbeleid Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, juni 2013
- Richtlijnen Onderwijsinnovatie Hoofdphase, 5 april 2007, bladzijde 13, 16, 17
- Sectoraal Adviescollege Sociaal Agogisch Onderwijs, Profilering Agogische Domeinen, april 2004 en Landelijk Opleidingsoverleg MWD, Opleidingsprofiel MWD, 1998
- Sectoraal Overleg Sociaal Agogisch Onderwijs, Vele takken, één stam, november 2008
- Stand van zaken Internationalisering MWD, studiejaar 2011-2012 en vervolg verslag internationalisering MWD 2012-2013
- Taken gecompriemd van 27 naar 10 beroepstaken vanuit de verschillende taakgebieden afgeleid van de NVMW, najaar 2006
- Uitnodiging Seminar Crisis als Krachtvoer 12 januari 2012
- Zeven centrale leerlijnen, visie op de inhoud van ons MWD-curriculum, vastgesteld juni 2011
- Aanbod minors FMR 2012-2013
- Algemene Handleiding voor Studieloopbaanbegeleiding voor SLB docenten MWD, juni 2013
- Begeleiding en scholing nieuwe medewerkers ISW
- Beleid evaluatiesystematiek bij MWD, schooljaar 2011-2012
- Beoordelingsformulier Portfolio-assessment voor toelating tot hoofdphase Social Work,
- Blauwdruk Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, december 2012
- Body of Knowledge Opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Hogeschool Utrecht, versie mei 2013

- Focus op Onderwijs, Rapport Commissie Gispen, juni 2011
- FMR, De strategie FMR 2008-2012, Reisverslag I, II en III, deel III
- HRM beleid FMR, Ruimte maken door samen op te trekken, 18 december 2008
- HU beleid masterequivalenten, juni 2012
- Inrichting Studie en Handicap binnen ISW Utrecht, 22 september 2009 (aanvulling 7 oktober 2009)
- ISW, Investeren in kwaliteit, maart 2011
- ISW, Notitie leerlijn onderzoek, april 2007
- Jaarplan MWD 2012+, januari 2013
- MWD Keuzegids 2013
- NSE 2012 en 2013
- Verslagen overleg in relevante commissies / organen.
- Onderwijsbeleidsdocument MWD, april 2013
- Onderwijsinnovatie ISW, Maatschappelijk Werk, jaar 2, fase 1, 16 februari 2007
- Plan van Aanpak, Sirius op de FMR, 16 september 2011
- Programma van Eisen SLB in de HU, 6 september 2012
- Richtlijnen Onderwijsinnovatie Hoofdphase, 5 april 2007
- Schema accentroutes 2012
- Scholing Teamoverzicht 2011-2012 en 2012-2013
- Studiehandleiding SLB 2012-2013
- Studiehandleiding Supervisie 2012-2013, MWD derde studiejaar, april 2011
- Studiehandleiding Stage 2012-2013
- Studielast in Beeld, propedeuse en Studiebelasting MWD
- Studiegids 2012-2013
- Studieloopbaanbegeleiding Opleidingen Instituut voor Social Work, 28 april 2008
- Teamdag april 2013: Samenwerking met de kenniscentra, maart 2013
- Werkdocument Onderwijsinnovatie curricula Social Work 2005-2007
- Adviesrapport Toetsanalyse opleiding MWD, januari 2012
- Besluit Toetscommissie, 6 juli 2009
- Een kwaliteitsprofiel van competentiegerichte toetsen, Rapportage van een onderzoek naar kwaliteitskenmerken van propedeusetoetsen ISW van de Hogeschool Utrecht, januari 2009
- Hbo Monitor 2012
- Hogeschool Utrecht toetst competentiegericht, 22 juni 2006
- Informatiebulletin examencommissie HU-ISW, oktober 2012
- Inhoud en proces afstuderen bij MWD 2012-2013
- Jaarverslag examencommissie 2011-2012
- Notitie leerlijn Onderzoek ISW, 26 maart 2007
- Onderwijsbeleid en Toetsbeleid Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, juni 2013
- Onderwijsontwikkeling MWD, 1 januari 2008, de herleidbaarheid van de MWD-competenties tot deze taken inzichtelijk gemaakt
- Opdracht toetsbeleid bij MWD, juli 2011
- Richtlijnen Onderwijsinnovatie Hoofdphase, 5 april 2007
- Toetsbeleid en examencommissie Instituut voor Social Work, november 2011
- Toetsbeleid ISW, 29 november 2006
- Toetsbeleid MWD 2011-2012
- Toetsevaluatie MWD, 1 juni 2013
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Overzichtslijst van *alle* afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Door het panel te bepalen representatieve selectie van (20) afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee jaar met beoordelingscriteria en normering.
Overzicht van 20 afstudeerwerkstukken op studentnummer:

Amersfoort 2011-12	1538650	VT
Amersfoort 2011-12	1552251	VT
Amersfoort 2011-12	1559936	DT
Amersfoort 2012-13	1590081	VT
Amersfoort 2012-13	1568953	VT
Amersfoort 2012-13	1567652	VT
Amersfoort 2012-13	1580767	DT
Utrecht 2011-12	1572483	DT
Utrecht 2011-12	1553751	VT
Utrecht 2011-12	1541986	VT
Utrecht 2011-12	1540798	VT
Utrecht 2011-12	1572651	DT
Utrecht 2011-12	1555816	VT
Utrecht 2011-12	1514101	DT
Utrecht 2012-13	1551480	VT
Utrecht 2012-13	1556963	VT
Utrecht 2012-13	1570004	VT
Utrecht 2012-13	1519229	VT
Utrecht 2012-13	1098767	DT
Utrecht 2012-13	1589151	VT

Overzicht van 10 afstudeerwerkstukken op studentnummer bij opschaling:

Amersfoort 2012-13	1570280	VT
Utrecht 2011-12	1573213	VT
Utrecht 2011-12	1516495	VT
Utrecht 2011-12	1574508	DT
Utrecht 2011-12	1517204	VT
Utrecht 2011-12	1550743	VT
Utrecht 2011-12	1555980	VT
Utrecht 2011-12	1550189	DT
Utrecht 2011-12	1555390	DT
Utrecht 2012-13	1556219	VT

BIJLAGE VI Overzicht auditteam

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Samenstelling en expertise van het auditteam laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - student- zaken
Mevrouw F.M. Brouwer <i>voorzitter</i>	X	X				
De heer Prof. dr. J. Steyaert <i>werkveld- / vakdeskundige</i>		X	X	X	X	
De heer W.L. Slingerland <i>werkveld- / vakdeskundige</i>	X	X	X	X	X	
De heer G.J. Schoemaker <i>studentlid</i>						X
Mevrouw L. Blom-van Veen <i>secretaris</i>	X	X				

Op 15 juli 2013 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (voltijd, deeltijd en duaal), onder nummer 001896 - Hogeschool Utrecht, Utrecht.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	Mevrouw F.M. Brouwer is senior adviseur bij Hobéon. Zij treedt veelvuldig op als voorzitter bij accreditatieonderzoeken van hbo-master en hbo-bacheloropleidingen, waaronder ook veel audits in het domein Social Work, en als voorzitter bij onderzoeksevaluaties in het hbo. Daarnaast adviseert zij hogescholen m.b.t. kwaliteitszorg, onderwijsprofilering, opleidingsassortiment, onderzoeksbeleid e.d. Hiervoor is mevrouw Brouwer o.a. werkzaam geweest als senior adviseur onderwijs en kwaliteit(szorg) bij De Haagse Hogeschool en als stafmedewerker Algemeen Bestuurlijke Zaken bij Hogeschool Arnhem en Nijmegen.
2	De heer J. Steyaert is voorzitter van de Raad van Bestuur Steunpunt Algemeen Welzijnswerk in Vlaanderen. Tevens is hij lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven. Van 2007-2011 was hij <i>adjunct research professor</i> aan de University of Southampton. Sinds 2008 is hij hoofddocent bij de Master Sociaal Werk aan de Universiteit Antwerpen. Tot voor kort (juni 2013) was hij lector bij Fontys Hogeschool op het terrein van Sociale Studies. Vanaf juli 2013 is hij wetenschappelijk medewerker van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen.
3	De heer W.L. Slingerland was tot 1 maart 2013 directeur van de Academie Mens & Maatschappij, opleidingen SPH en MWD, van Saxion Hogeschool Enschede/Deventer. Naast academiedirecteur is hij bij Saxion onder andere: <ul style="list-style-type: none"> - lid van het dagelijks bestuur Kenniscentrum Gezondheid, Welzijn & Technologie (direct leidinggevende), - lid van de Saxion Stuurgroep Sirius: ontwikkeling en invoering excellentiebeleid, - voorzitter van Saxion Entree: ontwikkelen instroombeleid samen met mbo en vo. Daarnaast was de heer Slingerland voorzitter van de Sectorraad HSAO (HBO-raad) en lid van het Sectoraal Advies College (SAC) (HBO-raad). Verder vervult hij diverse externe functies in diverse stuurgroepen en raden van toezicht van welzijnsorganisaties.
4	De heer G.J. Schoemaker is student MWD bij Windesheim Zwolle.

Secretaris/Coördinator

Mevrouw L. Blom-van Veen	Gecertificeerd d.d. 2010
--------------------------	--------------------------

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw F. Brouwer

---

is als voorzitter gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

---

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

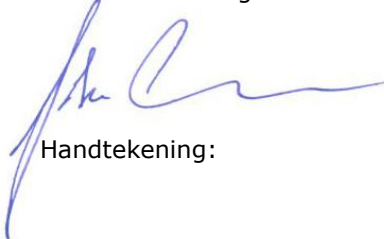

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 25 juni 2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer J. Steyaert, Kortemarkstraat 25, B-2600 Antwerpen

---

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

---

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Antwerpen

Datum: 13 06 2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer W.L. Slingerland

Bizetstraat 21

7482 AM Haaksbergen, NL

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk werk en Dienstverlening

aangevraagd door de instelling:

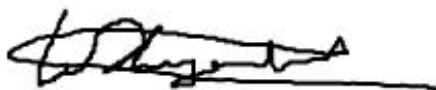
Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Haaksbergen

Datum: 13-06-2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer G. Schoemaker

---

is als student-lid gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

---

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Zwolle

Datum:

24-06-2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw L. Blom

Hoofdweg 130 2153 LV Nieuw Venneep

is als secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Nieuwvenneep

Datum:

17-6-2013

Handtekening:

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl